YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

ESITYSLISTA

8 - 2014

KOKOUSKUTSU

Kokousaika	**20.05.2014 klo 16:15**
Kokouspaikka	**Viikinkaari 2a, kokoushuone Fastholma**
Käsitellään	**Tällä esityslistalla mainitut asiat**

Ympäristölautakunta

Postiosoite
PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13

Helsinki 00170
www.hel.fi/ymk

Puhelin
+358 9 310 13702

Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
IBAN FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro
FI02012566

Asia Sivu

YMPÄRISTÖJOHTAJA

1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2	Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö vuoden 2013 arviointikertomuksesta	2
3	Ympäristökeskus talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017	9
4	Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa 1.7.2014 alkaen	11
5	Ympäristölautakunnan toimivallan siirtäminen, nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupa	13
6	Ympäristölautakunnan lausunto Matti Niirasen ym. talousarvioaloitteesta nuorten kesätyöpaikkojen määrärahan korottamisesta	16

YMPÄRISTÖNSUOJELUOSASTO

1	Ilmoitusasiat	21
2	Lausunnon antaminen Ullanlinnan asemakaavan muutoksesta nro 12264, Punanotkonkatu 2	24
3	Ympäristökeskuksen julkaisu: Siirtoasiakirjamenettelyn toimivuus käytännössä	29
4	Ympäristölautakunnan lausunto maaperän puhdistamisasiassa Laajasalon entisellä öljyhuoltoalueella, osoitteessa Haakoninlahdentie 1	31
5	Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisu ympäristölautakunnan päätöstä 25.6.2013 (215 §) koskevassa valitusasiassa	41
6	Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle täytön ja rantarakennelman poistamisesta Villingissä	44
7	Ympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Laajasalon raideliikenteen YVA-selostuksesta	48

Postiosoite PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 00170
www.hel.fi/ymk

Puhelin +358 9 310 13702
Faksi +358 9 655 783

Y-tunnus 0201256-6

Tilinro IBAN FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro FI02012566

8 Ympäristölautakunnan vastine Vaasan hallinto-oikeudelle Helsingin sataman Länsisataman ympäristölupapäätöstä koskevasta valituksesta 54

YMPÄRISTÖTERVEYSOSASTO

1 Ilmoitusasiat 62

ELINTARVIKETURVALLISUUSOSASTO

1 Ilmoitusasiat 63

2 Ruokamyrkytykset Helsingissä vuonna 2013 64

3 Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen Suomen Tuoretori Oy:lle 69

PUHEENJOHTAJA

1 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen 83

YMPÄRISTÖJOHTAJA

7 Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano 84

1
Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Hanna Lähteenmäki (varalla Joona Haavisto) ja Tuula Palaste-Eerola (varalla Timo Latikka) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

2
Tarkastuslautakunnan lausuntopyyntö vuoden 2013 arviointikertomuksesta

HEL 2014-004186 T 00 03 00

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta antaa tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

Tarkastuslautakunta on hyväksynyt 16.4.2014 arviointikertomuksen vuodelta 2013 ja pyytää 21.5.2014 mennessä ympäristölautakunnan lausuntoa arviointikertomuksen kohdista 2.2, 2.3, 3.2 ja 4.1.2-4.1.3.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden seurannan ja dokumentoinnin puutteet (2.2)

Tarkastuslautakunta toteaa mm., että

- kaikkien hallintokuntien tulee tallentaa tilinpäätöstyötilaan tilinpäätösohjeistuksen mukaisesti sellaiset dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa koko vuoden ajalta.

Ympäristökeskuksen asumisterveyttä koskeva sitova toiminnallinen tavoite (toimenpidepyyntöjen käsittelyaika) on dokumentoitu ja se on esitetty tilinpäätöstietojen työtilassa. Dokumentointia on tarkennettu vuodelle 2013. Tavoitteen toteutumista seurataan neljännesvuosittain, mutta tarvittaessa tavoitteen toteutumistilanne voidaan tarkistaa tietojärjestelmästä dokumentointikuvauksen mukaisesti milloin tahansa.

Havainnot tavoitteiden esittämisestä (2.3)

Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitetason tarkistamista tulee harkita mm. ympäristökeskuksen asumisterveyttä koskevien toimenpidepyyntöjen ratkaisujen tavoiteaikaa koskevan sitovan toiminnallisen tavoitteen osalta.

Ympäristölautakunta toteaa asiasta seuraavaa. Vaikka tavoiteajan vuorokausiarvo onkin ollut muutaman vuoden ennallaan, niin tavoitteen vaatimus on kasvanut jatkuvasti. Tähän on useita syitä. Rakennusten omistajien valmius huolehtia pienemmistä ja kustannuksiltaan vähäisistä terveyshaittakorjauksista (esimerkiksi pienet kosteusvauriot) on lisääntynyt. Tämä kehitys on sinänsä myönteistä. Ympäristökeskuksen hoidettavaksi tulevien toimenpidepyyntöjen vaativuus ja monimutkaisuus on lisääntynyt jatkuvasti.

Ympäristökeskuksen hoidettaviksi tulevissa asioissa on yhä tavallisempaa, että haitan olemassaolon selvittäminen on vaikeaa, kyseessä on suuria kustannuksia aiheuttava korjaus tai kyseessä on tapaus, jonka hoitamisesta eri osapuolet ovat hyvin erimielisiä. Yhteen tapaukseen liittyvien asiakirjojen ja erilaisten yhteydenottojen määrä on kasvanut nopeasti. Samoin vaatimus laadittavien dokumenttien (esim. tarkastuskertomus) laajuudesta ja tarkkuudesta on kasvanut.

Lisäksi yksityiskohtana on otettava huomioon, että vaikka ko. toimenpidepyyntöjen ratkaisun tavoiteajan määrittely on säilynyt ennallaan, niin tehtäväalueen sisällöin määrittelyssä on tapahtunut sellainen muutos, että nykyään myös ravintoloiden musiikkimeluhaitat asuntoihin sisältyvät ko. toimenpidepyyntöihin. Näiden musiikkimeluhaittojen selvittäminen ja tarvittavien korjaustoimien aikaansaaminen kuuluu koko asumisterveyden tehtäväalueella pitkäkestoisimpiin toimenpidepyyntöihin.

Edellä sanotusta huolimatta ympäristölautakunta on ensi vuoden talousarvioehdotuksessaan tarkistanut käsittelyaikatavoitteeksi 220 vrk eli tavoiteaika on lähes 10 % aiempaa lyhyempi.

Talousarvioraamin ohjausvaikutus ja sitovien taloudellisten tavoitteiden sitovuus (3.2)

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- lauta- ja johtokuntien tulee sitoutua kaupunginhallituksen päättämään talousarvioraamiin ja kaupunginvaltuuston päättämään sitovaan määrärahatasoon. Päätökset viraston talouden tasapainottamiseksi tulee tehdä heti, kun määrärahojen ylittymisriski havaitaan.
- lauta- ja johtokuntien tulee raportoida mahdolliset ylitystarpeet ja niiden johdosta aiheutuvat talouden sopeuttamisen toimenpiteet talouden toteutumisennusteiden yhteydessä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Ympäristölautakunta toteaa, ettei se ole ylittänyt käyttömenojen talousarviomäärärahaansa tarkasteluvuosina 2008-2013 vaan toiminta on pystytty sovittamaan budjetin muodostamaan talousraamiin.

Hankinta- ja kilpailuttamisosaaminen palveluhankinnoissa (4.1.2)

Tarkastuslautakunta toteaa mm., että

- hankintaprosessin sujuvoittamiseksi hallintokuntien tulee olla yhteydessä hankintakeskukseen jo varhaisessa vaiheessa käynnistäessään merkittäviä palveluhankintoja

Ympäristölautakunta toteaa, että ympäristökeskuksen kilpailuttamista vaativista hankinnoista suurin osa on konsulttipalveluiden ostoa. EU-hankkeiden osalta joudutaan kilpailuttamaan myös pienhankintoja, jotka eivät ylitä kansallista kynnysarvoa (30 000 e). Merkittäviä erillishankintoja on virastossa vähän, ei edes vuosittain. Niiden osalta ympäristökeskus on käyttänyt hankintakeskuksen apua ja osaamista.

Konsulttipalveluiden hankinta on toteutettu edelleen virastossa siksi, että tarjouspyyntöjen ja muiden hankinta-asiakirjojen laadinnassa olennaista on hankintaan liittyvien substanssiasioiden tuntemus. Hankittavan palvelun määrittely on sellaista, joka on viraston erityisalaa, eikä siihen ole välttämättä asiantuntemusta muualla. Viraston hankintoja tekevät valmistelijat ovat käyneet kaupungin järjestämiä hankintakoulutuksia. Viraston omat ympäristölakimiehet tuntevat hankintalainsäädännön lisäksi sopimusjuridiikkaa ja osaavat tukea valmistelijoita hankintojen valmistelussa.

Tietojärjestelmähankkeet (4.1.3)

Tarkastuslautakunta toteaa, että

- hallintokuntien tulee arvioida ja seurata tietojärjestelmähankkeidensa kustannuksia ja hyötyjä riippumatta siitä, koetaanko hanke pakolliseksi
- kaupungin kanslian tulee huomioida tietotekniikkaohjelman valmistelussa toimittajariippuvuuden keventämiseen liittyviä toimenpiteitä

Ympäristölautakunta toteaa, että ympäristökeskus on vienyt kaikki tietojärjestelmähankkeensa kaupungin keskitettyyn Ixonoksen Hankesalkku-ohjelmaan vuoden 2013 keväällä. Järjestelmässä on joitakin puutteita, mutta sinne kirjataan kehitys- ja muut hankkeeseen liittyvät tiedot. Kustannuksia ja muuta hankeraportointia seurataan kvartaaleittain. Tietotekniikan osalta raportoidaan keskushallinnolle sähköpostitse myös mm. asiakkaiden sähköisen asioinnin käyttöä suhteessa muuhun asiointiin. Myös tämä tapahtuu kvartaaleittain.

Ympäristökeskus käyttää kaupungin sopimustoimittajia tietotekniikkahankinnoissa, joten toimittajariippuvuuteen on hankala vaikuttaa. Esimerkiksi Vesireki-hankkeessa on kuitenkin otettu toimittajaosapuoleksi uusi, pienehkö toimittaja, jonka kanssa tehdään ensin pilottihanke. Tarkoituksena on jatkossakin siirtyä enemmän ketterän kehityksen suuntaan eli ensin pilottihanke ja vasta sitten päätetään jatkosta. Ympäristökeskus on mukana teknisten virastojen kokonaisarkkitehtuurihankkeessa, jossa pyritään yhtenevyyteen tietojärjestelmä- ja toiminta-asioissa.

Muutoksenhaku

Tähän lausuntoon ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Johanna Salo, controller, puhelin: +358 9 310 31569
johanna.salo(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 15 k.)

Päätöshistoria

Kaupunginmuseon johtokunta 06.05.2014 § 40

HEL 2014-004186 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginmuseon johtokunta päätti antaa tarkastuslautakunnalle esittelyn mukaisen lausunnon.

Esittelijä

museonjohtaja
Tiina Merisalo

Lisätiedot

Leena Lestelä, vs. hallintopäällikkö, puhelin: 310 71595
leena.lestela(a)hel.fi

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen jk 25.04.2014 § 13

HEL 2014-004186 T 00 03 00

Lausunto

Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen johtokunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2013 arviointikertomuksen kohdista: 2.2, 2.7, 3.2, 4.1.2 ja 4.1.3.

Kohta 2.2. Sitovien toiminnallisten tavoitteiden seurannan ja dokumentoinnin puutteet

Tarkastuslautakunta toteaa kertomuksessaan, että ”kaikkien hallintokuntien tulee tallentaa tilinpäätöstyötilaan tilinpäätösohjeistuksen mukaisesti sellaiset dokumentit, joiden perusteella sitovien tavoitteiden toteutuminen voidaan varmentaa koko vuoden ajalta.” Johtokunta toteaa, että Taloushallintopalvelu-liikelaitoksen (Talpan) sitovan tavoitteen: asiakastyytyväisyyskyselyn tulos vähintään > 3,7 saavuttamisen todistavaa dokumentaatiota, Talpan asiakastyytyväisyyskyselyn 2013 – tuloksia (asiakastyytyväisyys 3,73) ei oltu tallennettu tilinpäätöstyötilaan. Talpa kiinnittää jatkossa huomiota tavoitteen toteutumisen todentavan dokumentaation tallentamiseksi tilinpäätöstyötilaan.

Kohta 2.7. Johtopäätökset tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunta toteaa, että ”tilinpäätöksestä vastaavan kaupunginkanslian ja taloushallintopalvelun tulee varmistaa, että sitovien toiminnallisten tavoitteiden dokumentointi on riittävä.” Johtokunta toteaa, että Talpa pyrkii jatkossa omalta osaltaan, tilinpäätösprosessin suunnittelussa ja toteuttamisessa varmistamaan sen, että virastot ja laitokset ovat dokumentoineet sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen riittävästi ja selkeästi.

Kohta 3.2. Talousarvioraamin ohjausvaikutus ja sitovien taloudellisten tavoitteiden sitovuus

Tarkastuslautakunta toteaa, että ”lauta- ja johtokuntien tulee sitoutua kaupunginhallituksen päättämään talousarvioraamiin ja kaupunginvaltuuston päättämään sitovaan määrärahatasoon. Päätökset viraston talouden tasapainottamiseksi tulee tehdä heti, kun määrärahojen ylittymisriski havaitaan. Lauta- ja johtokuntien tulee raportoida mahdolliset ylitystarpeet ja niiden johdosta aiheutuvat talouden sopeuttamisen toimenpiteet talouden toteutumisennusteiden yhteydessä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.” Johtokunta toteaa, että liikelaitoksena Talpalla ei ole raamia. Talousarvioehdotukseen sisällytetään senhetkinen tieto asiakkuuksista ja tuotettavien palvelujen määristä. Palvelut hinnoitellaan omakustannushintaan, hintojen korottamisessa noudatetaan talousarvioehdotuksen laatimisohjeita ja hintojen muutokset käydään läpi kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kanssa. Talpan tulot ja menot toteutuivat talousarviosta poikkeavasti riippuen asiakkuuksissa ja palvelujen lukumäärissä tapahtuvista muutoksista.

Kohta 4.1.2. Hankinta- ja kilpailuttamisosaaminen palveluhankinnoissa

Tarkastuslautakunta toteaa, että ”hankintaprosessin sujuvoittamiseksi hallintokuntien tulee olla yhteydessä hankintakeskukseen jo varhaisessa vaiheessa käynnistäessään merkittäviä palveluhankintoja.”

Johtokunta toteaa, että Talpa tekee jatkuvasti yhteistyötä hankintakeskuksen kanssa kaupunkiyhteisten tietojärjestelmien hankintaan sekä kehittämiseen liittyen.

Kohta 4.1.3. Virastojen tietojärjestelmähankkeet

Tarkastuslautakunta toteaa, että ”hallintokuntien tulee arvioida ja seurata tietojärjestelmähankkeidensa kustannuksia ja hyötyjä riippumatta siitä, koetaanko hanke pakolliseksi.” Johtokunta toteaa, ettei Talpalla ole merkittäviä tietojärjestelmiä omassa omistuksessaan. Talpa on omalta osaltaan ollut kehittämässä kaupunkiyhteisiä tietojärjestelmiä, järjestelmien rajapintoja ja yhteensopivuuksia.

Palkanlaskentajärjestelmien osalta pidetään toimittajan kanssa säännöllisesti seurantakokouksia, joissa seurataan toimivuuden lisäksi myös järjestelmäkustannuksia ja poikkeamiin puututaan. Laskentajärjestelmän kustannuksista vastaa ja neuvottelee kaupunginkanslia.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tuija Kuivalainen

Lisätiedot

Tuija Kuivalainen, toimitusjohtaja, puhelin: 0931025100
tuija.kuivalainen(a)hel.fi
Päivi I Turpeinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 25220
paivi.i.turpeinen(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 16.04.2014 § 43

HEL 2014-004186 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2013 sekä hankkia siitä kaupunginhallitukselta ja muilta kaupungin toimielimiltä tarvittavat lausunnot 21.5.2014 mennessä toimitettaviksi kaupunginvaltuustolle yhdessä arviointikertomuksen kanssa.

09.04.2014 Ehdotuksen mukaan

02.04.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Pirjo Hakanpää

Lisätiedot

Timo Terävä, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43126
timo.terava(a)hel.fi

3
Ympäristökeskus talousarvioehdotus 2015 ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2015-2017

HEL 2014-002690 T 02 02 00

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää hyväksyä ympäristötoimen talousarvioehdotuksen vuodelle 2015 ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2015-2017 ja lähettää talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen kaupunginhallitukselle.

Esittelijän perustelut

Khs hyväksyi 24.2.2014 vuoden 2015 talousarvioehdotuksen raamin ja talousarvio- sekä taloussuunnitelmaehdotuksen 2015-2017 laatimisohjeet, jotka ympäristölautakunta on merkinnyt tiedoksi kokouksessaan 1.4.2014. Laatimisohjeiden mukaan hallintokuntien on toimitettava talousarvioehdotuksensa 23.5.2014 mennessä.

Talousarvioehdotuksen suhde raamiin

Talousarvioehdotuksen käyttömenojen määrärahaksi ehdotetaan 12 832 000 euroa. Menot ovat 300 000 euroa suuremmat kuin kuluvan vuoden talousarviossa ja raamissa. Raamin yli esitetään 300 000 euron määräraha Suomen luontokeskus Haltian toiminnan menoihin, joihin Helsingin kaupunki on sitoutunut vuonna 2007 tehdyllä ja vuonna 2013 uusitulla sopimuksella. Haltian toiminnan käynnistyessä vuosittaisia toiminnan menoja ei ole pystytty riittävällä tarkkuudella arvioimaan, jotta määräraha olisi voitu sisällyttää bruttobudjetoituun ympäristötoimen talousarvioehdotukseen. Nyt luontokeskuksen toiminta ja sen kävijämäärät alkavat vakiintua ja määräraha voidaan arvioida riittävän tarkasti. Vuoden 2014 toiminnan menoiksi on arvioitu noin 281 000 euroa.

Raamin puitteissa on huomioitu voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset. Yleistä kustannustason nousua 1,6 % ei ole huomioitu.

Avustusten määrärahaksi ehdotetaan 82 000 euroa kuten kuluvanakin vuonna. Avustusten hakijat ja lausunnot uusista hakijoista on selvitetty liitteenä 1 olevassa perustelutekstissä.

Tulojen raamiksi on annettu 1 157 000 euroa, joka on sama kuin vuoden 2014 talousarviossa.

Irtaimen omaisuuden hankintojen raami on 152 000 euroa. Hankintojen esitys on raamin mukainen. Määräraha ehdotetaan käytettäväksi atk-laitteiden uusimiseen ja tietojärjestelmien kehittämiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Sitovat ja muut toiminnalliset tavoitteet talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudelle esitetään liitteenä 1 olevassa perustelutekstissä.

Talousarvioehdotuksen laatimisohjeiden mukaan lautakunnan on annettava ehdotus talousarviokirjassa esitettäväksi hallintokunnan perustelutekstiksi. Ehdotus on liitteenä 2.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Johanna Salo, controller, puhelin: +358 9 310 31569
johanna.salo(a)hel.fi

Liitteet

1 PERUSTELUTEKSTI_YMK.pdf
2 TAE 2015 perusteluteksti talousarviokirjaan YMK.pdf

4
Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa 1.7.2014 alkaen

HEL 2014-005952 T 02 05 00

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää hyväksyä liitteenä olevan ympäristöterveydenhuollon taksan ja maksut, jotka on koottu taksan liitteenä oleviin maksutaulukoihin.

Voimaantulo

Taksa ja maksutaulukko ovat mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta voimassa 1.7.2014 alkaen. Tällä päätöksellä kumotaan aiemmin voimassa ollut ympäristöterveydenhuollon taksa ja maksut.

Sovelletut säännökset

Elintarvikelaki (23/2006, muut 352/2011) 15, 21, 48, 71, 72 ja 74 §

Tupakkalaki (693/1976) 14 a, 25 a, 25 b, 35 §

Kuluttajaturvallisuuslaki (920/2011) 16, 32 ja 33 §

Lääkelaki (395/1987) 54 a ja d §

Terveydensuojelulaki (763/1994) 6, 13, 15, 16, 18, 20, 26, 29, 45, 50 ja 56 §

Helsingin kaupungin ympäristötoimen johtosääntö 1 ja 4.4 §

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus ympäristölautakunnalle (kuntalaki).

Esittelijän perustelut

Ympäristöterveydenhuollon taksa on viimeksi tarkastettu talousarvion käsittelyn yhteydessä 21.5.2013.

Elintarvikelain 71 §:n, terveydensuojelulain 50 §:n, tupakkalain 25 a §:n sekä kuluttajaturvallisuuslain 20 §:n mukaan kunnan tulee määritellä suoritteistaan perimät maksut siten, että ne vastaavat enintään suoritteen tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Taksaa ehdotetaan tarkastettavaksi, koska valvontahenkilöstön tuntihinta on nyt 62 euroa, kun se aikaisempaa taksaa hyväksyttäessä oli 61 euroa. Työtunnin hinnan korotus perustuu talousarviosta saatavien todellisten kustannusten tarkastamiseen.

Jatkossa taksaa on tarkoitus tarkastaa vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Mirjami Mattila, vs. kaupungineläinlääkäri, puhelin: +358 9 310 31585
mirjami.mattila(a)hel.fi
Päivi Vepsäläinen, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 64323
paivi.vepsalainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksa
2 Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon taksan 1.7.2014 maksutaulukot
3 Oikaisuvaatimusohje, ympäristölautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Etelä-Suomen aluehallintovirasto/Ympäristöterveydenhuolto	Liite 1 Liite 2
Tarkastusvirasto	Liite 1 Liite 2
Kaupunginkanslia	Liite 1 Liite 2
Hallinto- ja tukipalvelut osasto	Liite 1 Liite 2
Elintarviketurvallisuusosasto	Liite 1 Liite 2
Ympäristöterveysosasto	Liite 1 Liite 2

5
Ympäristölautakunnan toimivallan siirtäminen, nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupa

HEL 2014-006165 T 00 01 00

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää ympäristötoimen johtosäännön 5 §:n nojalla siirtää lääkelain (395/1987) mukaista toimivaltaansa ympäristöterveysosaston terveystarkastajille, terveysinsinööreille ja ympäristötarkastajille seuraavasti:

Terveystarkastaja, terveysinsinööri tai ympäristötarkastaja

1.

päättää lääkelain 54 a §:ssä tarkoitettujen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupien myöntämisestä

2.

antaa lääkelain 54 c §:n mukaisen kiellon, joka annetaan ennen mahdollista nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan peruuttamista.

Päätösvaltaa voivat käyttää kaikki ympäristöterveysosaston virkasuhteiset terveystarkastajan, terveysinsinöörin tai ympäristötarkastajan nimikkeillä toimivat henkilöt.

Tämä päätös korvaa ympäristölautakunnan päätöksen 11.5.2006 §163.

Täytäntöönpano

Päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Sovelletut säännökset

Lääkelaki 54 a § ja 54 c §

Kuntalaki 89 § ja 98 §

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus ympäristölautakunnalle (kuntalaki)

Esittelijän perustelut

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyynti

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvan myöntää kunta. Helsingissä tämä viranomainen on ympäristötoimen johtosäännön 1 §:n mukaan ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta on siirtänyt toimivaltaansa ympäristöterveyspäällikölle lääkelain 54 a §:ssä tarkoitettujen nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupia koskevassa asiassa 11.5.2006 §163. Tämä delegointipäätös esitetään korvattavaksi uudella päätöksellä, jolla toimivalta siirrettäisiin ympäristölautakunnalta terveystarkastajille, terveysinsinööreille ja ympäristötarkastajille.

Vähittäismyyntiluvan myöntämisen edellytykset

Nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupa on myönnettävä, mikäli hakemus ja sen mukainen toiminta täyttävät niille laissa asetetut vaatimukset (lääkelaki 54 a §). Vähittäismyyntiluvan saamisen edellytyksenä on, että hakemuksessa on selvitys nikotiinivalmisteiden säilytyksestä, myyntipisteistä ja niiden sijainnista sekä valvontajärjestelyistä.

Lupa on voimassa toistaiseksi, eli käytännössä siihen asti, kunnes toiminnanharjoittaja ilmoittaa lopettavansa nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin.

Vähittäismyyntilupia koskevan toimivallan siirtäminen terveystarkastajille, terveysinsinööreille ja ympäristötarkastajille

Ympäristöjohtaja esittää, että nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiä koskevien lupapäätösten tekeminen ja niihin liittyvien kieltojen asettaminen siirretään ympäristölautakunnalta ympäristöterveysosaston asianomaisia tehtäviä hoitaville viranhaltijoille.

Ympäristötoimen johtosäännön 5 §:n mukaan ympäristölautakunta voi siirtää lääkelain perusteella lautakunnalle annetun tehtävän lautakunnan alaiselle viranhaltijalle, jollei laissa ole erikseen toisin säädetty. Ympäristölautakunta on siirtänyt 11.5.2006 §163 nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntilupien myöntämisen ympäristöterveyspäällikölle.

Jotta myyntilupien käsittely pystytään järjestämään mahdollisimman joustavaksi, on tarkoituksenmukaista siirtää päätösvalta myyntilupahakemuksia käsitteleville viranhaltijoille. Heitä ovat terveystarkastaja-, terveysinsinööri- ja ympäristötarkastajanimikkeillä työskentelevät viranhaltijat.

Lupapäätöstä valmistellessaan viranhaltija tarkistaa, että hakemus ja sen liitteenä olevat asiakirjat täyttävät niille lailla säädetyt edellytykset

ja toiminta on lain säännösten mukaista. Mikäli täydennyksiä tai lisätietoja ei tarvita, voidaan lupa myöntää välittömästi.

Mikäli vähittäismyyntiluvan haltija rikkoo lääkelain säännöksiä, tulee valvontaviranomaisen kieltää säännösten vastainen toiminta ja asettaa määräaika asian korjaamiseksi (lääkelaki 54 c §).

Kunnan valvontaviranomainen voi peruuttaa vähittäismyyntiluvan määräaikaisesti tai pysyvästi lääkelain 54 c §:n nojalla, mikäli luvanhaltija valvontaviranomaisen kiellosta huolimatta rikkoo lakia. Toimivalta vähittäismyyntiluvan peruuttamispäätöksissä säilyisi ympäristölautakunnalla.

Ympäristöjohtaja toteaa, että vähittäismyyntiluvan myöntämiseen sekä säännösten vastaisen toiminnan kieltämiseen liittyvän toimivallan siirtämisellä varmistetaan valvonnan tehokkuus ja päätöksenteon joutuisuus rutiiniasioissa. Jos terveystarkastajan, terveysinsinöörin tai ympäristötarkastajan antamaa kieltoa ei noudateta, lautakunta voi tehostaa määräystä uhkasakolla tai peruuttaa vähittäismyyntiluvan.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Tiina Fiskaali, ympäristölakimies, puhelin: +358 9 310 32082
tiina.fiskaali(a)hel.fi

Tiedoksi

Hallinto- ja tukipalvelut osasto
Tarkastusvirasto
Ympäristöterveysosasto

6
Ympäristölautakunnan lausunto Matti Niirasen ym. talousarvioaloitteesta nuorten kesätyöpaikkojen määrärahan korottamisesta

HEL 2014-003356 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle nuorten kesätyöpaikkojen määrärahan korottamista koskevasta valtuutettu Matti Niirasen ja 53 muun kaupunginvaltuutetun talousarvioaloitteesta:

Ympäristölautakunta katsoo, että Helsingin kaupungin tarjoamat erityisesti nuorille suunnatut kesätyöpaikat ovat tärkeä keino toteuttaa yhteiskuntavastuuta käytännössä ja kannattaa kesätyöpaikkoihin erityisesti kohdistettavan määrärahan korottamista.

Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan valtuustokaudelle 2013–2016 on kirjattu tavoite, että alle 18-vuotiaiden kesätyöpaikkoja lisätään yhdessä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa. Kaupunginvaltuutettujen huoli kaupungin tarjoamien kesätyöpaikkojen määrän laskusta on ymmärrettävää ajatellen nuorten syrjäytymistä tai heidän saamia ensi kosketuksia työelämään ja arvokkaita työkokemuksia. Nuoret tarvitsevat tietoja ja kokemusta erilaisista työpaikoista koulutus- ja uravalintoja tehdessään. Ympäristökeskus voi osaltaan antaa näkymää ympäristöasioiden erilaisista tehtävistä.

Ympäristökeskus on palkannut kaupungin keskitetyllä kesätyöpaikkoihin kohdistetulla määrärahalla viime vuosina muutamia kesätyöntekijöitä, joista yksi on vuosittain ollut 16–17 -vuotias. Kesätyöntekijät on palkattu avustaviin toimisto- ja tietohallinnon tehtäviin. Kokemukset nuorista ovat olleet erittäin positiivisia. Nuoret ovat olleet aktiivisia, tunnollisia ja ahkeria työntekijöitä. Ympäristökeskus on valmis palkkaamaan vuoden 2015 kesällä joitakin nuoria kesätyöntekijöitä lisää em. tehtäviin. Käytännössä on todettu, että viraston ikärakenne huomioon ottaen, nuorten kesätyöntekijöiden sopeutuminen työelämään helpottuu huomattavasti kun saman ikäisiä, samassa tilanteessa olevia uusia työntekijöitä on useampia.

Keskitetyn määrärahan lisäksi ympäristökeskus on myös vuosittain budjetoinut määrärahan noin 6-8 kesätyöntekijän palkkaamiseen. Nämä kesätyöntekijät ovat olleet pääasiassa korkeakouluopiskelijoita mm. vesistötutkimuksen sekä ympäristökasvatuksen tehtävissä.

Muutoksenhakukielto

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.
Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt ympäristölautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle 23.5.2014 mennessä valtuutettu Matti Niirasen ja 53 muun kaupunginvaltuutetun talousarvioaloitteesta, jossa esitetään, että vuoden 2015 talousarvion valmistelussa tutkitaan eri hallintokuntien toimesta mahdollisuus lisätä kaupungin tarjoamia kesätyöpaikkoja nuorille vähintään 10-15 %:lla kesällä 2015 sekä, että tämän pohjalta tehdään mahdollinen esitys kesätyöpaikkoihin erityisesti kohdistettavan määrärahan korottamisesta.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

Lisätiedot

Johanna Salo, controller, puhelin: +358 9 310 31569
johanna.salo(a)hel.fi

Liitteet

1 Niiranen Matti talousarvioaloite Kvsto 12.3.2014 asia 21.pdf

Päätöshistoria

Nuorisolautakunta 06.05.2014 § 43

HEL 2014-003356 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Nuorisoasiainkeskus pitää tärkeänä, että kaupunki omilla toimillaan lisää nuorten mahdollisuuksia saada kesätöitä. Kesätyöt parantavat nuoren hyvinvointia ja pärjäämisen tunnetta. Kesätyöt eivät tuo vain omaa rahaa, vaan myös mahdollisuuden oppia työelämän taitoja, hyödyntää opinnoissa hankittuja taitoja sekä saada merkittävä onnistumisen kokemus. Oikein ohjattuna kesätyöt tukevat tehokkaasti arjen hallintaa.

Nuorisoasiainkeskus on kaupungin strategian mukaisesti omalta osaltaan panostanut nuorten kesätyöpaikkojen lisäämiseen. Vuonna 2013 kesätyöntekijöitä palkattiin edellisvuosia paljon enemmän, lähes 200 nuorta. Kaupungin keskitetyillä määrärahoilla työllistettiin 57 nuorta nuorisoasiainkeskuksen omiin kesätyöpaikkoihin. Tämän lisäksi nuorisoasiainkeskus toimi 26 nuorelle työnantajana koko kaupungin yhteisissä tapahtumissa. Tänä kesänä nuorisoasiainkeskus voi työllistää kaupunginkanslian keskitetyillä määrärahoilla 73 nuorta, joka on edellistä vuotta enemmän. Tämän lisäksi nuorisoasiainkeskuksen omia määrärahoja käytetään nuorten työllistämiseen.

Nuoret ovat tuoneet Ruuti – vaikuttamisjärjestelmän kautta toiveen avun saamisesta ensimmäisen kesätyöpaikan suhteen. Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on käynyt keskustelua asiasta, ja todennut, että kaupunkiorganisaation sisällä ei ole mahdollisuuksia lisätä kesätyöpaikkojen määrää merkittävästi. Verkoston näkemys on, että tulisi löytää keinoja joilla kaupunki voi edistää kesätyöpaikkojen määrän kasvua yksityisellä ja yleishyödyllisellä sektorilla.

Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto on esittänyt, että Helsinki ottaa käyttöön nuorten kesäsetelin. Mallia kesäsetelin käytöstä on haettu Oulun kaupungista. Oulussa seteli otettiin käyttöön vuonna 2008. Vuonna 2014 seteli jaetaan kaikille nuorille, jotka ovat täyttäneet 31. toukokuuta mennessä 15 vuotta mutta eivät ole vielä 18-vuotiaita. Seteli on henkilökohtainen ja sitä voi käyttää yhden kerran työllistymiseen kesän aikana. Setelin avulla nuori voi hakea kesätyöpaikkaa Oulun alueen yrityksistä, järjestöistä, seuroista, säätiöistä ja yhdistyksistä. Setelin arvo on 280 euroa, jolla katetaan työnantajalle nuoren palkkakuluja. Työnantaja voi käyttää kesätyöseteliä saman nuoren palkkaukseen yhden kerran. Kesätyösetelin käytössä sovelletaan työnantajan noudattamaa työehtosopimusta. Työ kestää kaksi viikkoa, 30h/viikko, viitenä päivänä viikossa tai 60 tuntia kalenterikuukauden aikana, jolloin kesätyösetelin mukaan liitetään työaikaseuranta. Työnantajat maksavat osan nuoren palkasta itse. Työnantajat ilmoittavat avoimista kesätyösetelipaikoista muun muassa www.mol.fi sivulla. Kesätyöseteli jaetaan keskitetysti koulujen opinto-ohjaajien kautta ja nuoret, jotka opiskelevat toisella paikkakunnalla tai eivät ole opiskelemassa, saavat kesätyösetelin nuorten tieto- ja neuvontakeskus Napista. Oulussa kesätyöseteleitä vuonna 2013 jaettiin noin 7 000 ja käytettiin 3 645 eli hieman yli puolet seteleistä käytettiin. Aikaisempina vuosina käyttöosuus on ollut noin 60 %. Noin 90 prosenttia kesäsetelityöpaikoista on ollut yksityisellä sektorilla.

Työmarkkinakeskusjärjestöillä on yhteinen suositus ”Tutustu työelämään ja tienaa” -ohjelmasta vuosille 2014–2016. Kesäharjoitteluohjelman tavoitteena on edistää peruskoululaisten ja lukiolaisten tutustumismahdollisuuksia työelämään ja yrityksiin. "Tutustu työelämään ja tienaa" -mallin kahden viikon kesäharjoitteluohjelman suorittamisesta suositellaan maksettavaksi kertakaikkisena korvauksena 335 euroa.

Nuorisoasiainkeskus tukee Helsingin nuorten ohjaus- ja palveluverkoston esitystä, että Helsinki ottaisi 2015 alkaen käyttöön peruskoulun päättävien 300 euron arvoisen kesätyösetelin. Koulujen kautta jaettavalla 300 euron arvoisella setelillä voidaan tarjota mahdollisuus ensimmäiseen työkokemukseen jokaiselle oppivelvollisuutensa päättäneelle nuorelle. Jos setelin käyttäjien osuus olisi samaa luokkaa kuin Oulussa (60 prosenttia ikäluokasta), setelin käyttöönottoon tulisi varata vuodeksi 2015 noin 900 000 euroa. Tällöin noin 3 000 helsinkiläisnuorta saisi ansioluetteloonsa merkinnän työkokemuksesta. Oulun kokemukset osoittavat, että kesäseteli parantaa nuorten työllistymistä seuraavina kesinä sekä ennen kaikkea nostaa nuoren itseluottamusta. Nuorisoasiainkeskus näkee, että kaikille nuorille suunnatut, kesäsetelin kaltaiset mahdollisuudet tasaavat nuorten mahdollisuuksia integroitua työmarkkinoille ilman heikossa tilanteessa oleville nuorille suunnattujen etuuksien stigmatisoinnin riskiä.

Nuorisoasiainkeskus on valmis ottamaan vastuuta kesäsetelin käyttöönotosta resursoimalla ohjaukseen kevään ja kesän ajaksi kahden nuoriso-ohjaajan työpanoksen nykyisen budjettinsa puitteissa. Nuorisoasiainkeskus voi myös toteuttaa setelin käyttöönoton lanseerauksen ja markkinoinnin. Tämän lisäksi nuorisoasiainkeskus sitoutuu tarjoamaan koulutusta ja neuvontaa työnantajille ja nuorille sekä keräämään nuorilta ja työnantajilta palautetta.

Käsittely

06.05.2014 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä lisäsi kohdan 7 loppuun seuraavan virkkeen: "Nuorisoasiainkeskus näkee, että kaikille nuorille suunnatut, kesäsetelin kaltaiset mahdollisuudet tasaavat nuorten mahdollisuuksia integroitua työmarkkinoille ilman heikossa tilanteessa oleville nuorille suunnattujen etuuksien stigmatisoinnin riskiä."

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Pekka Sihvonen, kehittämispäällikkö, puhelin: 310 89034
pekka.sihvonen(a)hel.fi

1
Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi kohdat 1. - 2.

Esittelijän perustelut

1. Ympäristönsuojelupäällikön pöytäkirja 28.4.2014 (45–47 §) ja 6.5.2014 (48–53 §)

HKL-Raitioliikenteen erityisen häiritsevää melua aiheuttava raitioradan kunnossapitotyö, Mannerheimintie 18

HKL-Raitioliikenteen erityisen häiritsevää melua aiheuttava raitioradan kunnossapitotyö, Arabiankatu 15

Asunto Oy Puikkotie 16:n käytöstä poistetun öljysäiliön jättäminen maaperään

Kiinteistö Oy Moonburgerin ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta Konalassa, osoitteessa Ristipellontie 11

Kepa ry:n erityisen häiritsevää melua koskeva ilmoitus, Kaisaniemen puisto ja Rautatientori

Rakennusliike Lehto Oy, meluilmoitus julkisivun purkutyöstä osoitteessa Hietalahdenkatu 8

HKL-Raitioliikenteen erityisen häiritsevää melua aiheuttava raitioradan kunnossapitotyö, Snellmaninkatu – Aleksanterinkatu

Helsingin Markkinointi Oy, Kainuun maakuntajuhlat Senaatintorilla 13.–15.6.2014

Malja BTL Oy:n erityisen häiritsevää melua aiheuttava ulkoilma-tapahtuma, Rautatientori

2. Raportti Helsingin pohjaveden veden laadusta

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää pohjaveden laatua Helsingin kolmella ensimmäisen luokan pohjavesialueella ja arvioida, täyttääkö se pohjavesidirektiivin vaatimukset (vesienhoitolaissa ja -asetuksessa ja vaarallisten ja haitallisten aineiden asetuksessa). Lisäksi tutkimuksessa arvioidaan pohjaveden laatua talousvetenä, koska

tutkimusalueet ovat kriisiaikojen varavedenottoalueita. Tutkimusaineistoa verrataan myös samojen alueiden muiden vuosien aineistoihin vedenlaadun kehityksen ja tutkimusaineiston edustavuuden selvittämiseksi.

Tutkimusalueiden pohjaveden laatua verrataan pohjaveden ympäristönlaatunormeihin (VNA vesienhoidon järjestämisestä) ja talousveden laatuvaatimuksiin (STMA talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista). Ympäristönlaatunormeja on 44 pilaavalle aineelle ja talousveden laatuvaatimuksia ja -suosituksia 51 aineelle.

Helsingin ensimmäisen luokan pohjavesialueita Vuosaarta, Tattarisuota ja Vartiokylää on aiemmin käytetty vedenottoon. Niiden antoisuudet ovat pieniä. Alueilla on runsaasti pohjaveden laatua uhkaavia toimintoja. Erityisesti suurten teiden suolaaminen on jo pitkään aiheuttanut riskin pohjavedelle, ja Tattarisuon pohjavesialue on sen vuoksi huonossa kemiallisessa tilassa.

Tutkimuksessa havaittiin muutamia ympäristönlaatunormien ja talousveden laatuvaatimusten ja useita talousveden laatusuositusten ylityksiä. Vain kloridiylitykset ovat vakavia. Tutkimusaineiston näytteiden arvot eivät poikenneet pitkäaikaisseurannan 2000-luvun arvoista.

Kloridin ympäristönlaatunormi ylittyi selvästi kaikilla alueilla. Myös kuparilla, MTBE:llä (metyylitertbutyylieetteri) ja BAM:lla (2,6-diklooribentsoamidi) ympäristönlaatunormi ylittyi, mutta ylitykset johtuivat yksittäisistä korkeista pitoisuuksista. Talousveden laatuvaatimukset ylittyivät parissa näytteessä BAM:lla ja E. coli -bakteereilla. Harvat ylitykset eivät kuitenkaan osoita varavesilähteenä käyttämistä estävää pilaantumista. Talousveden laatusuositukset ylittyivät useilla aineilla, mutta suositukset liittyvät vain käyttökelpoisuuteen laitteissa sekä esteettisyyteen.

Tutkimuksen perusteella tarvitaan pohjavesisuojauksia ja lisätutkimuksia. Kloridi on suuri ongelma varsinkin Tattarisuon pohjavesialueella, ja teiden varsien pohjavesisuojauksia tulee rakentaa lisää. Tästä tutkimuksesta puuttuvista 41 aineesta tulee selvittää riskiaineet, joiden pitoisuuksia tulee verrata laatuvaatimuksiin. Lisäksi jo tutkittujen BAM:n, kadmiumin, öljyn ja torjunta-aineiden analyysejä tulee laajentaa tai tarkentaa. Tämän tutkimuksen kanssa samaan aikaan tehdyn Kivimäen ja Luodeslammen laajemman tutkimuksen suosituksiin kannattaa perehtyä.

Linkki julkaisuun
http://www.hel.fi/hel2/ymk/julkaisut/2014/julkaisu_02_14_net.pdf

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

2
Lausunnon antaminen Ullanlinnan asemakaavan muutoksesta nro 12264, Punanotkonkatu 2

HEL 2011-004824 T 10 03 03

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää, että lausunnon asiasta antaa ympäristökeskus.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.
Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

Esittelijän perustelut

Alue sijaitsee Ullanlinnan kaupunginosassa, osoitteessa Punanotkonkatu 2. Nykyään tontilla sijaitsee entinen Valmet-yhtiön pääkonttori, nk. Kaartin poliisitalo.

Asemakaavan muutos mahdollistaa uuden 8-kerroksisen asuintalon rakentamisen tontille, nykyisen toimistorakennuksen paikalle. Kaavaehdotuksessa rakennusoikeutta on yhteensä 6 820 k-m², josta vähintään 400 k-m² tulee toteuttaa liike-, myymälä- tai toimistotiloina rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa. Tontin rakennusoikeus pysyy ennallaan. Kaavassa on asetettu ääneneristävyysmääräys ja parvekkeiden lasitusvaatimus liikennemelua vastaan.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, vs. johtaja ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Liitteet

1	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12264 selostus, päivätty 25.3.2014, päivitetty Kslk:n 25.3.2014 päätöksen mukaiseksi
2	Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12264 kartta, päivätty 25.3.2014

Päätöshistoria

Pelastuslautakunta 06.05.2014 § 52

HEL 2011-004824 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi lausunnon kaupunkisuunnitteluvirastolle Punanotkonkatu 2 / Kasarmikatu 22 :n asemakaavan muutoksesta (nro 12264):

Pelastuslautakunta edellyttää, että jatkosuunnittelussa huomioidaan pelastusauton nostopaikat Punanotkonkadulla ja Kasarmikadulla. Pihalle johtavan porttikäytävän tulee täyttää pelastustievaatimukset.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska asia koskee lausunnon valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91§.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Juha Rintala, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31235
juha.rintala(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 25.03.2014 § 82

HEL 2011-004824 T 10 03 03

Ksv 1541_2, Punanotkonkatu 2, karttaruutu G2/T4

Esitys

Kaupunkisuunnittelulautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 25.3.2014 päivätyn 7. kaupunginosan (Ullanlinna) korttelin 104 tontin 14 asemakaavan muutosehdotuksen nro 12264 hyväksymistä
- että asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Samalla lautakunta päätti

- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin
- että kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot

- valtuuttaa kaupunkisuunnitteluviraston tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset-liitteen mukaiset asemakaavan laatimis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Satu Tyynilä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37187
satu.tyynila(a)hel.fi
Seija Narvi, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37255
seija.narvi(a)hel.fi
Taneli Nissinen, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37447
taneli.nissinen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 20.12.2013

HEL 2011-004824 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluviraston lausuntopyyntö 18.11.2013

Asemakaavan muutosluonnos koskee tonttia osoitteessa Punanotkonkatu 2, Ullanlinna. Tontilla sijaitsee nk. entinen Valmetin talo, jonka nykyinen omistaja on Keskinäinen Eläkevakuutus Ilmarinen. Talo toimi 1990-luvun alusta viime vuoteen 2012 Kaartin poliisitalona. Omistaja on hakenut tontille asemakaavan muutosta, joka mahdollistaa tontilla olevan rakennuksen purkamisen. Nyt nähtävillä olevassa asemakaavaluonnoksessa tontille esitetään käyttötarkoituksen muutosta, joka mahdollistaa 8-kerroksisen asuinkerrostalon rakentamisen. Kaavamuutos perustuu järjestettyyn arkkitehtikutsukilpailuun ja kilpailuehdotuksesta kehitettyyn viitesuunnitelmaan (2013), jonka laativat Arkkitehdit NRT Oy.

Kaupunginmuseo on antanut asiasta ennakkolausunnon (29.6.2009), jossa arvioitiin tontilla sijaitsevan, nk. Valmet-talon kulttuurihistoriallista arvoa. Valmet-talo on arkkitehti Toivo Korhosen suunnittelema ja se valmistui arkkitehtikutsukilpailun tuloksena Maaseudun keskusrakennustoimisto Oy:n ja Valmet-yhtiön pääkonttori- ja liiketaloksi vuonna 1965. Museon ennakkolausunnossa todettiin, että Valmet-talon rakentaminen liittyi 1960-luvun suomalaisen kaupunkikeskustojen saneerausideologiaan ja vankkaan modernismin ihailuun. Valmetin talon suunnittelun lähtökohtana ei ollut olemassa oleva rakennettu ympäristö, vaan rakennus oli poikkeus

korttelirakenteessa ja kaupunkikuvassa. Ajan suunnitteluideologiaan kuului ajatus siitä, että vanhempi rakennuskanta vähitellen purettaisiin ja korvattaisiin modernimmalla ja tehokkaammalla. Valmet-taloa ympäröivä rakennuskanta edustaa rakentamista 1800-luvun lopulta vuoteen 1912.

Purkamisen perusteeksi on esitetty vuonna 2008 laadittu kuntoarvioraportti (Enco Oy). Raportin mukaan rakennus on runkorakennetta lukuun ottamatta pääsääntöisesti välttävässä tai huonossa kunnossa. Erityisen pulmalliseksi on todettu rakennuksen julkisivu, sillä sen tekninen ratkaisu on osoittautunut ongelmalliseksi ja kosteusvaurioille alttiiksi lukuisten ikkuna- ja elementtissaumojen vuoksi. Julkisivu muodostuu betonikuorielementeistä, jotka vuorottelevat julkisivussa lasipintojen kanssa. Alimmat kerrokset ovat lasiseiniä alumiiniprofiilein reunustettuina. Rakennuksen julkisivun korjaaminen tarkoittaisi pääsääntöisesti koko julkisivun uusimista. Museon aiemmassa lausunnossa (2009) on todettu, että ”Mikäli julkisivuja ei voida korjata sen alkuperäistä luonnetta kunnioittaen tai mikäli tarvittavat muutokset vastaisivat uudelleenrakentamista, rakennus menettäisi sen merkittävän kulttuurihistoriallisen arvonsa, jonka perusteella rakennusta voitaisiin ajatella suojeltavaksi asemakaavalla.”

Punanotkonkatu 2:n tontti rajautuu kolmeen RKY 2009-kohteeseen: Kaartin kasarmiin, Johanneksen kirkkoon ympäristöineen ja Kirurgiseen sairaalaan. Yleiskaavassa 2002 alue on merkitty kerrostalovaltaiseksi asumisen ja toimitilojen alueeksi, joka on lisäksi kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävä. Asemakaavan tavoitteena on sovittaa uusi asuintalo mahdollisimman hyvin tiiviiseen korttelirakenteeseen ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön. Viitesuunnitelman mukainen uusi asuinkerrostalo tulee toteutuessaan tuomaan uuden ajallisen kerroksen ympäristöön, joka on muulta rakentamiselta suuremmaksi osaksi vakiintunut.

Kaupunginmuseon arvion mukaan uusi rakennus poikkeaa eniten ympäristöstään ylimmän, eli kahdeksannen kerroksen osalta. Se on käsitelty asuinkerroksena aukotuksineen ja siten se erottuu ympäristön asuinkerrostaloista, joissa kattopinta hallitsee ylintä kerrosta eikä ullakkoa ole useimmissa taloissa otettu asuinkäyttöön. Arkkitehdit NRT Oy:n viitesuunnitelmassa rakennuksen ylimmän kerroksen ikkunat ovat sekä lapeikkunoita että kattolyhtyjä. Asemakaavassa määrätään, että kattoikkunat tulee toteuttaa pääosin vesikaton suuntaisina lapeikkunoina.

Kaupunginmuseo katsoo, että viitesuunnitelmassa esitettyä ullakkokerroksen julkisivukäsittelyä tulee vielä tarkemmin tutkia ja sopeuttaa se enemmän ympäröivään rakennuskantaan. Samoin tulee viitesuunnitelmaa vielä tutkia Kasarmikadun puoleisen julkisivun osalta, jonne määritelty yhtenäinen parvekevyöhyke saattaa muodostaa ensimmäisen kerroksen liiketilojen näyteikkunoiden kanssa kahden kerroksen korkuisen lasisen julkisivupinnan, joka poikkeaa merkittävällä tavalla ympäristöstään.

Muilta osin museolla ei ole asemakaavaluonnoksesta huomautettavaa.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Rakennusvirasto 17.12.2013

HEL 2011-004824 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1127-00/13 ja kaavaluonnoksesta Ullanlinna, Punanotkonkatu 2 ja Kasarmikatu 22, 30.12.2013 mennessä.

Rakennusviraston edustajina kaavanvalmisteluun osallistuvat aluesuunnittelija Anu Kiiskinen ja suunnitteluinsinööri Marko Jylhänlehto.

Hankkeesta ei aiheudu kustannuksia rakennusvirastolle.

Rakennusvirastolla ei ole huomauttamista osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan tai asemakaavaluonnokseen.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Marko Jylhänlehto, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

3
Ympäristökeskuksen julkaisu: Siirtoasiakirjamenettelyn toimivuus käytännössä

HEL 2014-005608 T 00 04 01

Päätösehdotus

Lautakunta päättää merkitä tiedoksi Hanna-Mari Torniaisen kirjoittaman julkaisun "Siirtoasiakirjamenettelyn toimivuus käytännössä. Selvitys jätelain 121 §:n mukaisen siirtoasiakirjan käytöstä". Julkaisu kuuluu tutkimus- ja kehittämismatriisin selvityksiin.

Selvityksessä tarkasteltiin, miten siirtoasiakirjojen käyttö on otettu osaksi jätteen kuljetusta. Selvitystä varten tehtiin kysely jätteen kuljettajille ja tuottajille, käytiin työmaakierroksella sekä kysyttiin poliisin ja HSYn kokemuksia.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.
Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

Esittelijän perustelut

Siirtoasiakirjavelvollisuus on uusi asia nykyisessä laajuudessaan niin viranomaisille kuin jätteen käsittelijöille. Tietoa siitä, miten laki siirtoasiakirjasta toimii käytännön tasolla ei ympäristökeskuksella ole ollut. Selvityksen tavoitteena oli saada tietoa, millaisia siirtoasiakirjat ovat, miten niitä on käytetty, millaisia kokemuksia niiden käytöstä on ja liittyykö siirtoasiakirjamenettelyn toteutukseen joitain haasteita.

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen tulee jätelain mukaan tarkastaa esimerkiksi jätteen kuljettajan ja jätteen välittäjän toiminta. Selvityksen tarkoituksena oli myös saada valvontatyötä tukevaa tietoa siirtoasiakirjojen käytöstä ja niihin liittyvistä ongelmista ja hyödyistä sekä tietoa siitä, miten tarkastuksia kannattaisi kohdentaa ja suorittaa.

Selvityksen perusteella siirtoasiakirjan käyttöön liittyy epäselvyyksiä. Ei ole välttämättä selvää, kuka on vastuussa siirtoasiakirjan teosta ja allekirjoittamisesta. Usein jätteen kuljettaja tekee käytännössä siirtoasiakirjan jätteen tuottajan puolesta, etenkin rakennus- ja purkukohteissa. Tietoa siirtoasiakirjavelvollisuudesta kaivataan lisää.

Siirtoasiakirjamenettelyn toteutuksessa on vaihtelua riippuen tuottajasta, jätelajista, kuljettajasta, vastaanottajasta ja siitä, onko

mahdollisuutta käyttää sähköistä siirtoasiakirjaa. Useimmiten siirtoasiakirja on paperinen, mutta myös sähköisiä siirtoasiakirjoja ja allekirjoituksia on käytössä, etenkin miehittämättömillä jätteen vastaanottopaikoilla.

Siirtoasiakirja koettiin turhaksi, työllistäväksi ja käytännössä hankalaksi toteuttaa. Selvityksen myötä tuli ilmi tarve tarkentaa selkeillä ja täsmällisillä ohjeilla, millainen on hyväksyttävä sähköinen allekirjoitus tai miten muuten siirtoasiakirja voitaisiin vahvistaa kuin allekirjoituksin. Opastusta ja tiedotusta tulisi lisätä. Tarkastuksia voisi tehdä jätteen kuljetuksen yhteydessä ja jätteen vastaanottopisteissä. Myös työmailta voisi pyytää selvityksiä, miten he ovat toteuttaneet siirtoasiakirjavelvollisuutensa. Siirtoasiakirjasta voisi olla mallipohja helposti saatavilla, jotta siirtoasiakirjamenettely olisi yhtenäisempää ja helpompaa toteuttaa ja valvoa.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hanna-Mari Torniainen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358931032036
hanna-mari.torniainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Siirtoasiakirjamenettelyn toimivuus käytännössä, julkaisu_04_14

Asia tulisi käsitellä 20.5.2014

4
Ympäristölautakunnan lausunto maaperän puhdistamisasiassa Laajasalon entisellä öljyhuoltoalueella, osoitteessa Haakoninlahdentie 1

HEL 2013-005180 T 11 01 00 00

ESAVI/111/04.08/2014

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta päättää antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle Shell International Petroleum Company -yhtiön hakemuksesta seuraavan lausunnon.

Ympäristölupa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut Shell International Petroleum Company -nimiselle yhtiölle (myöhemmin Shell) ympäristölupapäätöksen 50/2014/1 (Dnro ESAVI/141/04.08/2012) maaperän puhdistamisesta Laajasalossa, entisellä öljyhuoltoalueella, osoitteessa Haakoninlahdentie 1.

Helsingin kaupunki on valittanut päätöksestä osa-alueiden 1 ja 2 osalta ja Shell osa-alueen 3 osalta.

Hakemus työn aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta

Shell on jättänyt Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaisen hakemuksen ympäristölupapäätöksen (Nro 50/2014/1, 18.3.2014) täytäntöön panemiseksi muutoksenhausta huolimatta. Hakemus koskee ympäristölupa-alueen osa-aluetta 3, jonka maaperän puhdistamisen Shell haluaa aloittaa, jos se peruu valituksensa. Hakemuksen perusteluna on alueen rakentamisen kiireinen aikataulu. Lisäksi Shell pyytää lupaa aloittaa maaperän puhdistamisen muutoksenhausta huolimatta osa-alueen 2 lounaiskulmassa, jonka puhdistaminen on ympäristökeskuksen kirjeellä 27.1.2011 siirretty tehtäväksi osa-alueen 3 yhteydessä alempien ohjearvojen pitoisuuksiin.

Ympäristölautakunnan lausunto

Shell International Petroleum Company -yhtiön hakemukseen voidaan suostua. Hakija voi aloittaa maaperän puhdistamisen Laajasalossa, osoitteessa Haakoninlahdentie 1 ympäristölupapäätöksen 50/2014/1

(Dnro ESAVI/141/04.08/2012) mukaisesti osa-alueella 3, jos se peruu osa-aluetta koskevan valituksensa. Myös osa-alueen 2 lounaiskulman maaperän puhdistaminen voidaan aloittaa.

Muutoksenhaku

Tähän lausuntoon ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijän perustelut

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ja kaupunginhallitus pyytävät ympäristölautakunnan lausuntoa Shell International Petroleum Company -yhtiön Etelä-Suomen aluehallintovirastolle toimittamasta hakemuksesta. Hakemuksella Shell pyytää lupaa aloittaa maaperän puhdistaminen muutoksenhausta huolimatta ympäristölupa-alueen osa-alueella 3, jos se peruu osa-aluetta koskevan valituksensa, jolloin osa-alue ei olisi enää muutoksenhaun alainen. Lisäksi Shell pyytää lupaa töiden aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta osa-alueen 2 lounaiskulmassa. Hakemuksen perusteluna on osa-alueen rakentamisen kiireinen aikataulu.

Lausuntoa pyydetään 23.5.2014 mennessä.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Antti Salla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32016
antti.salla(a)hel.fi

Liitteet

1 ESAVIn Lausuntopyyntö 9.5.2014

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Etelä-Suomen aluehallintovirasto	Muutoksenhakukielto, valmistelu
Kaupunginhallitus Ympäristönsuojeluosasto	Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 01.04.2014 § 125

HEL 2013-005180 T 11 01 00 00

ESAVI/141/04.08/2012

Päätös

Ympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksen 18.3.2014, nro 50/2014/1 ympäristönsuojelulain (86/2000) 35 §:n mukaisesta Shell International Petroleum Company Limited -nimisen yhtiön ympäristölupahakemuksesta. Hakemus koski pilaantuneen maaperän puhdistamista sekä maa-aineksen seulontaa ja hyödyntämistä Laajasalon entisellä öljyhuoltoalueella. Samalla ympäristölautakunta toteaa, ettei päätös anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

07.05.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Antti Salla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32016
antti.salla(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 27.05.2013 § 633

HEL 2013-005180 T 11 01 00 00

Viite: Dnro ESAVI/141/04.08/2012

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon Kruunuvuori Real Estate Oy:n hakemuksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista Laajasalon öljyhuoltoalueella.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 7.5.2013 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Kruunuvuori Real Estate Oy:n hakemuksesta. Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja toteaa lisäksi seuraavaa:

Kruunuvuori Real Estate Oy:n hakemus koskee noin kahdeksan hehtaarin kokoista aluetta, jolla on toiminut oy Shell ab:n voiteluainetehdas ja öljysäiliöalue. Alue on jaettu kolmeen osa-

alueeseen (1-3), jotka ovat olleet aikaisemmin vuokrattuna oy Shell ab:lle. Oy Shell ab on ympäristönsuojelulainsäädännön sekä vuokrasopimusten perusteella vastuussa alueen maaperän puhdistamisesta, ja se on kunnostanut osan alueesta aiemmin. Oy Shell ab on luovuttanut alueen eteläosan (osa-alue 3) hallinnan Kruunuvuori Real Estate Oy:lle. Eteläosan vuokrasopimus kaupungin kanssa on toistaiseksi voimassa. Muut osa-alueet ovat kaupungin hallinnassa.

Länsiosassa on voimassa osayleiskaava 11756. Suurin osa kohteesta sisältyy asemakaavaehdotukseen 11950, jonka Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.4.2013. Eteläosa ulottuu kahdelle eri asemakaava-alueelle (Kruunuvuorenranta, Haakoninlahti 1, 12010 ja Koirasaarentie 11910), jotka ovat tulleet voimaan 5.1.2012 ja 30.11.2012.

Kaupunginhallitus katsoo, että alueen pilaantunut maaperä tulee puhdistaa vuokrasopimusten mukaisesti. Maaperän pilaantumisesta aiheutuvia riskejä tulee tarkastella asianmukaisesti koko alueella ja alue tulee kunnostaa siten, että alueen tulevalle käytölle ei aseteta rajoituksia. Mikäli luvan myöntämishetkellä koko alueen kattavaa lainvoimaista asemakaavaa ei ole, alueen maaperän puhdistamisen tulee perustua todennäköisimmin toteutuvaan suunnitelmaan tai tietoon tulevasta maankäytöstä.

Myönnettävän ympäristöluvan tulee noudattaa alueen kunnostamista koskevia Vaasan hallinto-oikeuden päätöksiä ja niiden perusteluja. Ympäristölupakäsittelyssä tulee edellyttää alueen tarkastelua kokonaisuutena hallinto-oikeuden päätösten mukaisesti.

Pilaantumisen laajuus

Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan pilaantumisen laajuutta ja astetta ei ole riittävästi selvitetty. Kaupunginhallitus katsoo, että kunnostuksen yhteydessä tulee varmistaa, että koko alue tulee tutkituksi riittävällä tarkkuudella.

Lisäksi kaupunginhallitus katsoo, että alueille 1 ja 2 jäänyt maa-aines, jossa jonkin haitta-aineen pitoisuus on suurempi kuin sen alempi ohjearvo, tulee dokumentoida tarkoin, ja tiedot sen sijainnista, laadusta ja määrästä tulee toimittaa maa-alueiden tuleville omistajille ja haltijoille.

Laaditut riskinarviot

Ympäristölupahakemuksen mukaan riskinarvioinnissa on tarkasteltu kriittisinä haitta-aineina kaikkia aineita, joiden pitoisuudet kohteen

maaperässä ylittävät VNa 214/2007 mukaiset kynnysarvot ja taustapitoisuudet.

Hakemuksessa esitetään osasta alueita 1 ja 2 vanhat pilaantuneen maaperän puhdistusilmoituksiin sisältyneet riskinarviot. Kaupunginhallitus katsoo, että nämä riskinarviot ovat puutteellisia ja tehty soveltumattomilla menetelmillä eikä niitä voida sellaisenaan käyttää ympäristöluvan kunnostustavoitteiden määrittämiseen.

Hakemuksen mukaan osa-alue 3 kunnostetaan bentseenijohdannaisia lukuun ottamatta alempiin ohjearvoihin, jotka ovat riskinarvioinnilla saatuja arvoja alhaisempia. Lisäksi alempien ohjearvojen käyttö asuinalueiden tavoitetasona on yleisesti hyväksyttyä. Siten kaupunginhallituksella ei ole huomautettavaa osa-alueen 3 riskinarviointiin.

Kaupunginhallitus katsoo, että mikäli koko alue aiotaan kunnostaa osittain riskiperusteisten tavoitearvojen perusteella, tulee laatia koko alueen kattava laadukas riskinarvio käyttäen soveltuvia menetelmiä. Kohde voidaan myös kunnostaa kokonaisuudessaan alempiin ohjearvoihin, jotka hyväksytään yleisesti kunnostuksen tavoitetasoksi, ja joiden käyttöä hakija on esittänyt osa-alueelle 3. Tämä yhtenäinen käytäntö koko alueella noudattaisi Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisua.

Muun ympäristön ja vesistön pilaantumisen vaara

Vaasan hallinto-oikeus on katsonut, että kunnostustoiminnasta aiheutuu muun ympäristön ja vesistön pilaantumisen vaaraa. Kohteesta kulkeutuu tai on kulkeutunut alueen ulkopuolelle sellaisia öljyhiilivetypitoisuuksia, jotka aiheuttavat maaperän tai sedimenttien pilaantumista. Tämä tulee ottaa huomioon ympäristölupakäsittelyssä siten, että alueen ulkopuolinen pilaantuneisuus esimerkiksi sedimenttien ja rantapenkereen osalta selvitetään ja tarvittaessa kunnostetaan.

Aikaisempien kunnostusten aikana öljynerottimien erotuskyky ei ole ollut riittävä, jolloin on mahdollista, että pilaantuminen pääsee leviämään kohteen ulkopuolelle. Kaupunginhallitus katsoo, että vesien käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Luvanhakijan tulee esittää ympäristölupakäsittelyn aikana käsiteltävän veden tarkkailusuunnitelma.

Lisäksi alueelle tehdyn pohjaveden tarkkailusuunnitelman mukaista näytteenottoa tulee jatkaa riittävän pitkään koko vuokra-alueen maaperän ympäristöluvan mukaisen puhdistamisen jälkeen niin, että tarkkailulla osaltaan osoitetaan oikeaksi se riskinarvion johtopäätös,

että paikoilleen jäänyt pilaantunut maa-aines ei aiheuta ympäristö- eikä terveysriskejä. Tarkkailun lopettamisesta päätetään tulosten perusteella.

Jälkiseuranta

Hakija katsoo, että kunnostuksen jälkeen erillistä maaperän haitta-ainepitoisuuksien jälkiseurantaa ei tarvita. Kaupunginhallitus katsoo, että kunnostuksen jälkeinen orsi- ja pohjavesiseuranta on kuitenkin aiheellista, sillä vedessä on todettu kohonneita pitoisuuksia, alueelle saattaa jäädä pilaantunutta maata sekä tuleva kunnostus muuttaa alueen olosuhteita.

Lopuksi

Kaupunginhallitus katsoo, että kohde tulee kunnostaa alueen 3 tavoitearvoiksi esitettyihin alempiin ohjearvoihin tai riskinarvioperusteisia tavoitearvoja käytettäessä koko alueen riskit pitää arvioida yhtenäisellä riskinarvioinnilla. Lisäksi alueen pilaantuneiden vesien aiheuttama muun pilaantumisen vaara tulee estää ja aikaisempien kunnostusten aiheuttama mahdollinen merisedimenttien pilaantuminen selvittää. Päätöksessä tulee myös kiinnittää huomiota alueella tehtyjen tutkimusten riittävyyteen.

Kaupunginhallitus puoltaa Kruunuvuori Real Estate Oy:n hakemuksen hyväksymistä, mikäli hakemuksen käsittelyssä otetaan huomioon edellä esitetyt seikat.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 16.05.2013 § 266

HEL 2013-005180 T 11 01 00 00

Kiinteistökartta J3 P2, Haakoninlahdentie 1

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Kruunuvuori Real Estate Oy:n ympäristölupahakemuksesta seuraavan lausunnon:

Tiedot maa-alueen hallinnasta

Kruunuvuori Real Estate Oy hakee ympäristölupaa pilaantuneen maaperän puhdistamiselle Laajasalossa Helsingin kaupungin omistamalla alueella. Hakemus koskee noin kahdeksan hehtaarin kokoista aluetta, jolla on toiminut oy Shell ab:n voiteluainetehdas ja öljysäiliöalue. Oy Shell ab on ympäristönsuojelulainsäädännön sekä vuokrasopimusten perusteella vastuussa alueen maaperän puhdistamisesta ja se on kunnostanut osan alueesta aiemmin.

Alue on jaettu kolmeen osa-alueeseen (1-3), jotka ovat olleet aikaisemmin vuokrattuna oy Shell ab:lle. Yritys on luovuttanut alueen eteläosan (osa-alue 3) hallinnan Kruunuvuori Real Estate Oy:lle. Eteläosan vuokrasopimus kaupungin kanssa on toistaiseksi voimassa. Muut osa-alueet ovat kaupungin hallinnassa.

Kiinteistölautakunnan kannanotto ympäristöluvan myöntämiseen

Kiinteistölautakunta edellyttää alueen pilaantuneen maaperän puhdistamista vuokrasopimusten mukaisesti ja puoltaa ympäristöluvan myöntämistä siten, että maaperän pilaantumisesta aiheutuvat riskit tulevat koko alueella asianmukaisesti tarkastelluiksi ja alue kunnostetuksi siten, että alueen tulevalle käytölle ei aseteta rajoituksia.

Myönnettävän ympäristöluvan tulee noudattaa alueen kunnostamista koskevia Vaasan hallinto-oikeuden päätöksiä ja niiden perusteluja.

Kohde tulee kunnostaa alueen 3 tavoitearvoiksi esitettyihin alempiin ohjearvoihin tai riskinarvioperusteisia tavoitearvoja käytettäessä koko alueen riskit pitää arvioida yhtenäisellä riskinarvioinnilla. Lisäksi alueen pilaantuneiden vesien aiheuttama muun pilaantumisen vaara tulee estää ja aikaisempien kunnostusten aiheuttama mahdollinen merisedimenttien pilaantuminen selvittää. Päätöksessä tulee myös kiinnittää huomiota alueella tehtyjen tutkimusten riittävyyteen.

Lisäksi ympäristölupaa myönnettäessä tulee ottaa huomioon muut tässä lausunnossa esitetyt asiat.

Vaasan hallinto-oikeuden päätös

Helsingin kaupunki valitti Vaasan hallinto-oikeuteen oy Shell ab:lle myönnetyistä osa-alueiden 1 ja 2 puhdistusta koskevista Helsingin kaupungin ympäristövalvontapäällikön päätöksistä. Hallinto-oikeus kumosi kyseiset päätökset 8.5.2012 ja siirsi asian Etelä-Suomen aluehallintoviraston käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeuden perustelujen mukaisesti asia ei soveltunut ratkaistavaksi ilmoitusmenettelyllä, koska hanke on poikkeuksellisen laaja, pilaantumisen laajuutta ja astetta ei ole riittävästi selvitetty ja

toiminnasta katsotaan aiheutuvan muun ympäristön ja vesistön pilaantumisen vaaraa. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan olisi asiassa tullut antaa koko aluetta koskeva ympäristölupapäätös, jolloin arviointi olisi voitu tehdä kokonaisuutena ja yhdellä kertaa.

Ympäristölupa-alueen tarkastelu kokonaisuutena

Ympäristölupakäsittelyssä tulee edellyttää alueen tarkastelua kokonaisuutena hallinto-oikeuden päätösten mukaisesti. Lupahakemuksessa näin ei ole tehty, vaan siinä tarkastellaan erikseen kolmea erillistä osa-aluetta, jotka on jaettu vielä pienempiin osiin. Kohteesta ole myöskään laadittu koko aluetta kattavaa yhtenäistä riskinarviota.

Luvanhakija esittää eteläisten alueiden kunnostamista alempaan ohjearvoon. Esitettyä periaatetta tulisi kuitenkin noudattaa koko alueella, koska koko alueelle ei ole tehty yhtenäistä riskinarviota.

Hyvin erilaisten tavoitteiden asettaminen jopa saman osa-alueen sisällä, jossa on yhtenäinen maankäyttö, on vaikeasti perusteltavissa. Nyt esimerkiksi pieni alue (9) esitetään kunnostettavaksi osittain alempaan ohjearvoon ja osittain yli 16 kertaa suurempaan riskinarvioperusteiseen arvoon. Riskiperusteiselle alueelle on jäänyt raskaita öljyhiilivetyjä 5880 mg/kg (piste S802) ja ne sijaitsevat vain noin 30 m:n päässä alemman ohjearvon (600 mg/kg) alueesta.

Laaditut riskinarviot

Ympäristölupahakemuksessa esitetään osasta alueita 1 ja 2 vanhat pilaantuneen maaperän puhdistusilmoituksiin sisältyneet riskinarviot. Niitä koskevat kiinteistöviraston ja Helsingin kaupungin lausunnot on esitetty liitteissä. Kyseisissä asiakirjoissa olevat riskinarvioita koskevat huomautukset ovat edelleen voimassa, ja ne pyydetään ottamaan huomioon osana tätä lausuntoa. Lausuntojen perusteella riskinarviot ovat puutteellisia ja tehty soveltumattomilla menetelmillä. Niitä ei voida sellaisenaan käyttää ympäristöluvan kunnostustavoitteiden määrittämiseen.

Osa-alue 3 kunnostetaan lupahakemuksen mukaan bentseenijohdannaisia lukuun ottamatta alempiin ohjearvoihin, jotka ovat riskinarvioinnilla saatuja arvoja alhaisempia. Lisäksi alempien ohjearvojen käyttö asuinalueiden tavoitetasona on yleisesti hyväksyttyä. Siten osa-alueen kolme riskinarviointia ei katsota aiheelliseksi tarkastella tarkemmin tässä yhteydessä.

Mikäli koko alue aiotaan kunnostaa osittain riskiperusteisten tavoitearvojen perusteella, tulee laatia koko alueen kattava laadukas

riskinarvio käyttäen soveltuvia menetelmiä. Kohde voidaan myös kunnostaa kokonaisuudessaan alempiin ohjearvoihin, jotka hyväksytään yleisesti kunnostuksen tavoitetasoksi ja joiden käyttöä hakija on esittänyt osa-alueelle 3. Tämä yhtenäinen käytäntö koko alueella noudattaisi Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisua.

Pilaantumisen laajuus

Hallinto-oikeuden päätösten mukaisesti pilaantumisen laajuutta ja astetta ei ole riittävästi selvitetty. Tätä tukee kunnostuksien yhteydessä yllättäen löytyneet pilaantuneet kohdat ja poistettujen pilaantuneiden massamäärien merkittävä kasvu. Kunnostuksen yhteydessä on varmistettava, että koko alue tulee tutkituksi riittävällä tarkkuudella.

Muun ympäristön ja vesistön pilaantumisen vaara

Vaasan hallinto-oikeus on katsonut, että kunnostustoiminnasta aiheutuu muun ympäristön ja vesistön pilaantumisen vaaraa.

Kohde rajautuu mereen ulottuvaan rantapenkereeseen. Lähellä rantaa on todettu yli ylemmän ohjearvon oleva öljyhiilivetypitoisuus. Kyseisen pisteen (P2029) ja merialueen välillä ei ole tutkimuspisteitä, joten pilaantumisen jatkuminen vesialueeseen on mahdollista.

Aiemman kunnostuksen yhteydessä mereen johdettiin vettä, jossa silloisten määräysten sallima kokonaisöljypitoisuus (5 mg/l) ylittyi, vaikka vesi kulki kahden öljynerottimen kautta. Suurin todettu pitoisuus oli 16 mg/l.

On siis mahdollista, että kohteesta kulkeutuu tai on kulkeutunut alueen ulkopuolelle sellaisia öljyhiilivetypitoisuuksia, jotka aiheuttavat maaperän tai sedimenttien pilaantumista. Myös tämä tulee ottaa huomioon ympäristölupakäsittelyssä siten, että alueen ulkopuolinen pilaantuneisuus esimerkiksi sedimenttien ja rantapenkereen osalta selvitetään ja tarvittaessa kunnostetaan.

Ympäristölupahakemuksen täydennyksessä on ristiriitainen esitys maastoon, mereen tai sadevesiviemäriin johdettavan veden öljyhiilivetypitoisuudesta. Tekstissä raja-arvoksi on esitetty 5 mg/l, ja sitä seuraavassa taulukossa vastaava arvo on 0,5 mg/l.

Koska aikaisempien kunnostusten aikana öljynerottimien erotuskyky ei ole ollut riittävä ja on mahdollista, että pilaantuminen pääsee leviämään kohteen ulkopuolelle, tulee vesien käsittelyyn kiinnittää erityistä huomiota. Luvanhakijan tulee esittää ympäristölupakäsittelyn aikana käsiteltävän veden tarkkailusuunnitelma.

Kaavatilanne

Ympäristölupahakemuksessa olleisiin kaavatietoihin esitetään seuraavia tarkennuksia. Länsiosassa on voimassa osayleiskaava nro 11756. Suurin osa kohteesta sisältyy asemakaavaehdotukseen nro 11950, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.4.2013. Eteläosa ulottuu kahdelle eri asemakaava-alueelle (Kruunuvuorenranta, Haakoninlahti 1, nro 12010 ja Koirasaarentie nro 11910), jotka ovat tulleet voimaan 5.1.2012 ja 30.11.2012.

Jälkiseuranta

Hakija ei ole esittänyt alueelle jälkiseurantaa. Kunnostuksen jälkeinen orsi- ja pohjavesiseuranta on kuitenkin aiheellista, koska vedessä on todettu kohonneita pitoisuuksia, alueelle saattaa jäädä pilaantunutta maata ja tuleva kunnostus muuttaa alueen olosuhteita. Jälkiseurantaa suunniteltaessa tulee kiinnittää huomiota siihen, että vedestä saadaan edustavia näytteitä ja seurantaa jatketaan, kunnes vedessä ei ole merkittäviä pitoisuuksia.

Aiempien kunnostusten toteutuminen

Osa-alueet 1 ja 2 on kunnostettu pääosin Vaasan hallinto-oikeuden kumoamien päätösten perusteella. Pilaantuneita massoja oli arvioitu olevan alle 24 000 t. Pilaantuneita massoja poistettiin kuitenkin noin 48 000 t. Lisäksi alueelle jäi useisiin kohtiin alemmat ohjearvot tai tavoitearvot ylittäviä öljyhiilivetypitoisuuksia. Osa näistä jätettiin ympäristövalvontapäällikön päätöksen vastaisesti merkitsemättä.

Helsingin kaupunki on teettänyt osalla aluetta lisäkunnostustöitä erillisellä ympäristövalvontapäällikön päätöksellä, koska haluttiin varmistaa mahdollisuus aloittaa alueen rakentaminen turvallisesti ja nopeasti. Kaupungin töiden yhteydessä todettiin tavoitearvojen ylityksiä mm. putkilinjan kohdalla, jolla jouduttiin tekemään lisäkaivuja. Tämäkin osoittaa puutteellisuuksia alkuperäisissä tutkimuksissa.

Vesienkäsittelyn osalta aiempien kunnostusten toteutumiseen on otettu kantaa aiemmin tässä lausunnossa.

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Esko Patrikainen

Lisätiedot

Kati Valkama, ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 36573
kati.valkama(a)hel.fi

5
Helsingin hallinto-oikeuden ratkaisu ympäristölautakunnan päätöstä 25.6.2013 (215 §) koskevassa valitusasiassa

HEL 2013-010340 T 03 01 01

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi Helsingin hallinto-oikeuden päätöksen 16.4.2014, joka koskee ********** ympäristölautakunnan päätöksestä 25.6.2013 (215 §) tekemää valitusta. Päätös ei anna aihetta jatkotoimenpiteisiin.

Esittelijän perustelut

********** on vaatinut, että Tammisalossa sijaitsevaan Tiiliruukinpuistoon kaduilta aurattujen lumien mukana kulkeutunut hiekoitussepeli tulee siivota pois kasvillisuuden seasta, koska sepelin jättäminen puistoon on hänen mukaansa jätelain 72 §:n roskaamiskiellon vastaista. Ympäristölautakunta käsitteli asiaa 25.6.2013 kokouksessaan ja totesi, että puistoalueelle jääneen hiekoitussepelin ei voida katsoa aiheuttavan jätelaissa tarkoitettua roskaantumista.

********** valitti ympäristölautakunnan päätöksestä Helsingin hallinto-oikeuteen, joka päätöksessään 16.4.2014 on hylännyt valituksen.

Muutoksenhaku

Tähän tiedoksiantopäätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian täytäntöönpanoa (KuntaL 91 §).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Petri Puttonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32009
petri.puttonen(a)hel.fi

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 27.08.2013 § 263

HEL 2013-010340 T 03 01 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon.

********** (jäljempänä valittaja) on valittanut Helsingin hallinto-oikeudelle Helsingin kaupungin ympäristölautakunnan 25.6.2013 (215 §) tekemästä päätöksestä koskien Tammisalon Tiiliruukinpuistoon lumenkaadon myötä joutuneen hiekoitussepelin aiheuttamaa epäsiisteyttä. Ympäristölautakunta totesi, että Tiiliruukinpuistossa ei ole todettavissa puistoon kulkeutuneesta hiekoitussepelistä aiheutuvaa jätelain 72 §:ssä tarkoitetun roskaamiskiellon rikkomista, joten jätelain 75 §:n mukaista määräystä roskaantuneen alueen siivoamiseksi ei voida antaa.

Valittaja on valituksessaan toistanut ympäristölautakunnan päätöksen vastaisen näkemyksensä, että Tiiliruukinpuistoon lumen kasaamisen seurauksena joutuva hiekoitussepeli aiheuttaa jätelain 72 §:n mukaista viihtyvyysarvojen vähentymistä ja roskaantumista. Valittaja väittää myös edelleen, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta ja ympäristökeskus eivät ole asiassa puolueettomia toimijoita. Valittaja vaatii valituksessaan ko. ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista, puolueetonta tutkimusta asiasta, lumenkaadon kieltämistä Tiiliruukinpuistossa sekä alueen siistimistä ja roskaajan rankaisemista taloudellista etua tavoittelevasta ja tuottamuksellisesta toiminnasta. Lisäksi valittaja väittää ympäristökeskuksen laiminlyöneen lumenkaadon aiheuttamaan roskaantumiseen liittyvän valvontavelvoitteensa koko Helsingin kaupungin alueella.

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta toteaa edelleen, että Tiiliruukinpuistossa ei ole todettavissa hiekoitussepelistä aiheutuvaa jätelain 72 §:ssä tarkoitetun roskaamiskiellon rikkomista, viitaten ympäristölautakunnan asiaa koskevassa päätöksessä 25.6.2013 esitettyihin perusteisiin. Tämän vuoksi ympäristölautakunta ei myöskään katso laiminlyöneensä lumenkaadon aiheuttamaan roskaantumiseen liittyvää valvontaa, kuten valittaja väittää.

Väitteeseen ympäristölautakunnan puolueellisuudesta asiassa ympäristölautakunta toteaa em. päätöksessä esitettyjen näkökohtien lisäksi, että mahdollinen vaatimus lumen mukana maastoon joutuneen hiekoitushiekan poistamisesta jätelain 75 §:n mukaisesti kohdistuisi Staran ja Helsingin kaupungin ohella kaikkiin muihinkin alalla toimiviin yrityksiin ja kiinteistön omistajiin, koska kyse on koko kaupunkia eikä ainoastaan Tiiliruukinpuistoa koskevasta tulkinnasta asiassa. Vaatimus kaiken lumen joukossa maastoon joutuneen hiekoitussepelin poistamisesta johtaisi ilmeiseen kohtuuttomuuteen asianosaisia

kohtaan ottaen huomioon sen, että kyseessä on paikallista viihtyvyyden vähentymistä aiheuttava haitta.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Petri Puttonen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32009
petri.puttonen(a)hel.fi

Asia tulisi käsitellä 20.5.2014 kokouksessa.

6
Lausunto Vaasan hallinto-oikeudelle täytön ja rantarakennelman poistamisesta Villingissä

HEL 2013-012804 T 11 01 01

VHO 02292/13/5211

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon aluehallintoviraston 22.11.2013 antamasta päätöksestä nro 259/2013/2 (ESAVI/96/04.09/2013) tehdystä valituksesta, joka koskee täytön ja rantarakennelman poistamista ja alueen palauttamista hyväksyttävään kuntoon Villingissä.

Ympäristölautakunta on todennut valittajan aikaisemmin jättämästä ja sittemmin peruuttamasta täyttöä ja laituria koskevasta lupahakemuksesta antamassaan lausunnossa, että tehdystä ruoppauksesta, täytöstä ja laiturin rakentamisesta ei ole aiheutunut yleiselle edulle eikä ympäristölle merkittävää haittaa. Yksityiselle edulle on aiheutunut maisemallista haittaa viimeistelemättömästä täytöstä. Lisäksi täyttötyölle tuli olla vesi- ja ranta-alueen omistajan lupa.

Sittemmin on käynyt ilmi, että täyttö on aiottua suurempi, siitä on syntynyt haittaa naapureille ja täyttö sekä laituri ovat asemakaavan vastaisia (asemakaava ei ole vielä lainvoimainen). Naapurien ja maanomistajan hankkeelle antamat suostumukset on myöhemmin kyseenalaistettu.

Ympäristölautakunta toteaa, että kyseisellä täytöllä ja laiturilla tulee olla vesilain mukainen lupa. Koska on osoittautunut, että vesilain luvan edellytykset eivät kaavan vastaisuuden johdosta täyty, täyttö ja laituri tulee poistaa siltä osin kuin täytön tekijä on laiturihankkeen rakennustöitä tehnyt/teettänyt. Vaatimus täytön poistosta asemakaavaluonnoksen mukaiseen rantaviivaan asti on perusteeton, jos tekijä ei ole tehnyt alun perin niin laajaa täyttöä tai muita rakennustöitä kyseisellä alueella.

Ympäristölautakunnan käsityksen mukaan täytön poistoon varattua määräaikaa (30.4.2015) ei ole tarpeen pidentää. Määräaikaan mennessä on todennäköisesti tiedossa asemakaavan hyväksymistilanne. Jos asemakaavaehdotus ei toteudu ja se mahdollistaa täytön ja laiturin jättämisen kyseiselle alueelle, valittajalla

on mahdollisuus hakea uudelleen lupaa muutetun kaavan mukaiselle ratkaisulle, jos hanke ei ole enää kaavan vastainen.

Poistettavien täyttömassojen läjittämisestä läheisille maa-alueille tulee sopia maanomistajan kanssa. Jos poistettavat massat ovat kokonaan alun perin merenpohjasta ruopattua massaa, ne on Helsingin Sataman luvalla todennäköisesti mahdollista läjittää myös sataman hallinnoimille meriläjityspaikoille.

Jos valittajalta edellytetään täytön poistoa asemakaavaluonnoksen lopulliseen rantaviivaan asti, rantaviiva tulee maisemoida hyväksyttävään kuntoon. Jos taas kaupunki toteuttaa lisäruoppausta myöhemmin asemakaavan edellyttämältä alueelta, valittajan ja kaupungin tulee sopia tarvittavista rantaa koskevista (väliaikaisista) toimenpiteistä.

Esittelijän perustelut

Vaasan hallinto-oikeus on pyytänyt Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen vastinetta aluehallintoviraston 22.11.2013 antamasta päätöksestä nro 259/2013/2 (ESAVI/96/04.09/2013) tehdystä valituksesta ja aluehallintoviraston siitä antamasta lausunnosta. Vastine tulee jättää Vaasan hallinto-oikeuteen 6.6.2014 mennessä.

Uudenmaan ELY- keskuksen tekemästä hallintopakkohakemuksesta antamassaan päätöksessä aluehallintovirasto päätti, että Villingin saaressa kiinteistöjen 91-412-1-597 ja 91-412-7-2 vesi- ja vesijättöalueilla ilman asianmukaista lupaa tehdyt vesialuetäytöt ja laiturirakennelma tulee poistaa ja alue palauttaa hyväksyttävään kuntoon tekijän toimesta. Rantaviiva tuli palauttaa asemakaavaluonnoksessa osoitettuun paikkaan ja vaaditut työt piti suorittaa viimeistään 30.4.2015. Perustelujen mukaan rantarakentamiselle tulee olla vesilain mukainen lupa tai rakenteet tulee poistaa. Lisäksi rakennettu alue on asemakaavaehdotuksen vastainen.

Täytön ja laiturin tekijä toteaa valituksessaan, että vaatimus täytön purkamisesta asemakaavaluonnoksessa esitettyyn rantaviivaan asti on ylimitoitettu. Valittaja katsoo, että hänen tekemänsä täyttö on merkittävästi pienempi kuin asemakaavan edellyttämä täytön poisto. Lisäksi valittaja esittää, että täytön poiston määräaikaa tulee pidentää, koska alueen kaavoitus on vielä kesken.

Kiinteistövirasto (27.12.2012) ja kaupunkisuunnitteluvirasto (25.10.2013) ovat lausunnoissaan esittäneet täytön ja laiturin purkamista.

Ympäristölautakunnalla ei ollut huomautettavaa aluehallintoviraston 22.11.2013 antamasta päätöksestä (ylk 10.12.2013).

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Paula Nurmi, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
paula.nurmi(a)hel.fi

Liitteet

1	Etelä-Suomen aluehallintoviraston, Ympäristölupavastualue päätös
2	liite 1, valituskirjelmä 20.12.2013
3	liite 2, ESAVIn lausunto 20.2.2014
4	Asemakaavaluonnos
5	Vaasan HAO:n lausuntopyyntö ympäristönsuojeluviranomaiselle

Otteet

Ote	**Otteen liitteet**
Ympäristönsuojeluosasto	Muutoksenhakukielto, täytäntöönpano
Vaasan hallinto-oikeus	

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 10.12.2013 § 390

HEL 2013-012804 T 11 01 01

ESAVI/96/04.09/2013

Päätös

Ympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston 22.11.2013 antaman päätöksen Nro 259/2013/2, joka koskee Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen hallintopakkohakemusta Villingin saaressa kiinteistöjen 91-412-1-597 ja 91-412-7-2 vesi- ja vesijättöalueilla ilman asianmukaista lupaa tehtyjen vesialuetäyttöjen ja laiturirakennelman poistamisesta ja alueen palauttamisesta hyväksyttävään kuntoon.

Aluehallintovirasto päätti määrätä rantakiinteistön omistaja A:n poistamaan kiinteistöjen 91-412-1-597 ja 91-412-7-2 vesijättö- ja vesialueilta A:n rakentama vesialueen täyttö ja laituri sekä palauttamaan rantaviiva asemakaavaluonnoksessa osoitettuun

paikkaan sekä saattamaan alue hyväksyttävään kuntoon viimeistään 30.4.2015. Massojen poisto vesialueelta tulee tehdä vesistölle ja linnustolle aiheutuvien haittojen minimoimiseksi 1.9.–30.4. aikana. Aluehallintovirasto määräsi työt tehtäväksi 3 000 euron sakon uhalla.

Ympäristölautakunta toteaa, ettei päätös anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Merja Kurki-Suonio, johtava ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32007
merja.kurki-suonio(a)hel.fi

Asia tulisi käsitellä 20.5.2014.

7
Ympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Laajasalon raideliikenteen YVA-selostuksesta

HEL 2014-006020 T 11 01 05

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Laajasalon raideliikenteen ympäristövaikutusten arviointiselostus on vaikutusarvioinneiltaan kattava ja selkeästi laadittu. Eri vaihtoehtojen merkittävät vaikutukset on kyetty sekä tunnistamaan että selvittämään hyvin ja ympäristölautakunnan arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esiintuomat näkökohdat on huomioitu valmistelussa. Arviointi antaa hyvän pohjan päätöksenteolle ja hankkeen jatkosuunnittelulle.

Vesistövaikutukset

Laajasalon raideliikenteen YVA-selostuksessa on kattavasti huomioitu rakentamisen ja käytön aikaiset vesistövaikutukset. Rakentamisen aikaiset vesistövaikutukset pyritään minimoimaan käyttämällä ympäristön kannalta hyviä ja yleisesti hyväksyttyjä menetelmiä. Toimenpiteet ajoitetaan siten, että niillä aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa eliöstölle ja vesistön käytölle.

Arvioinnissa on selvitetty riittävällä tarkkuudella hankkeen sijaintipaikalla olevan vesiluonnon nykytila ja eri vaihtoehtojen mahdolliset vaikutukset siihen. Toteutetut selvitykset ja niistä tehdyt johtopäätökset eri vaihtoehtojen vaikutuksista vesiympäristöön ovat perusteellisia ja riittävällä tarkkuudella suoritettuja. Eri vaihtoehtojen väliset vesistövaikutukset voidaan siten luotettavasti arvioida. Kaikkien Kruunuvuorenselän pohjan päälle suunniteltujen betonitunnelivaihtoehtojen joko rakentamisen tai käytönaikaiset vaikutukset vedenvaihtoon, sedimentaatioon ja mahdollisesti myös virkistyskalastukseen on arvioinnissa todettu erittäin merkittäviksi. Vaikutukset ovat seurausta tunnelien vesialtaan poikkileikkauspinta-alaa merkittävästi pienentävästä vaikutuksesta.

Hankealueen ympäristön merkittävin luontainen ympäristötekijä on Vantaanjoki, jonka Vanhankaupunginlahdelle tuoma makea vesi virtaa Mustikkamaan ja Kulosaaren sivuitse edelleen Kruunuvuorenselälle ja

siitä ulommas ulkosaaristoon. YVA-selostuksessa on selvitetty kattavasti alueen virtausolosuhteita ja huomioitu mahdollisten rakenteiden aiheuttamat muutokset virtaamissa.

Vaelluskalojen nousun turvaamiseksi Vantaanjoen suulle on perustettu kalastuslakiin perustuva kalaväylä. Kalaväylä ja eri toteutusvaihtoehtojen vaikutukset siihen on riittävästi huomioitu. Kalaväylän rajojen selvittäminen ja merkintä kartalle edellyttää kalastuslain 24 § mukaista maanmittaustoimitusta. Kruunuvuorenselän vesialueella on jo käynnissä Kalasataman rakennushanke, jonka toimenpiteet mahdollisesti kaventavat kalaväylää Kalasataman ja Mustikkamaan välillä. Kalasataman rakennushankkeen toteutuksen yhteydessä Vantaanjoen kalaväylälle tehtäneen maanmittaustoimitus, mikäli aluehallintovirasto katsoo että kalaväylää tulee siirtää. Laajasalon raideliikenteen YVA-selostuksen eri silta-vaihtoehtojen vaikutukset Vantaanjoen kalaväylään tulisi huomioida mahdollisuuksien mukaan saman maanmittaustoimituksen yhteydessä.

Luontovaikutukset

Myös luontoarvojen kartoitus ja vaikutusten arviointi on tehty riittävällä tarkkuudella. Erityisesti lintujen lentoreittien ja -korkeuksien analyysi on hyödyllinen lisä aiemmin käytettävissä olleisiin pesimäaluetietoihin.

Lepakkohavainnoista mainitaan suunnittelualueelta vuonna 2013 Koirasaarentien varresta löydetyt uudet lepakkopaikat, jotka puuttuvat vuonna 2003 julkaistusta koko Helsingin lepakkoselvityksestä ja siten luontotietojärjestelmästä. LTJ:n arvokkaista lepakkoalueista sijoittuu suunnittelualueille pieni osa tärkeästä lepakkoalueesta 18/03 Kaisaniemenranta-Linnunlaulu ja ns. välittömien vaikutusten alueelle seitsemän kohdetta: 19/03 Hopeasalmi, 27/03 Kulosaaren Leposaari, 28/03 Kivinokka (pääosin), 20/03 Tullisaari, 21/03 Tahvonlahdenniemi, 22/03 Aittosaari ja 13/03 Jollaksenlahti-Saunalahti.

Tiedossa ei ole erityisiä perusteita olettaa, että eri vaihtoehdoista aiheutuisi merkittävää haittaa lepakoille missään edellä mainituista kohteista. Niiden sijainti suhteessa suunnittelu- ja vaikutusalueisiin olisi kuitenkin hyvä esittää kartalla. Muuttavien lepakoiden liikkumista suunnittelualueella on vaikeampi tutkia kuin lintujen, mutta eri siltavaihtoehtojen ja niiden erilaisen valaistuksen mahdollista vaikutusta lepakoiden muuttoon tulisi jatkosuunnittelussa selvittää.

Samoin tulisi ottaa huomioon, että Kruunuvuorenlammen ympäristö on paitsi arvokas luontokohde myös luonnonsuojeluohjelman ja yleiskaavojen 1992 ja 2002 mukaan luonnonsuojelulailla rauhoitettavaksi suunniteltu luonnonsuojelualue.

Vaikutukset ilmanlaatuun ja meluun

Ilmanlaatua heikentäviä vaikutuksia on vain nollavaihtoehdolla ja vaihtoehdolla 8, jossa siltojen kautta johdetaan myös autoliikennettä. 0-vaihtoehdossa pakokaasupäästöt kasvavat Laajasalosta Herttoniemeen johtavalla reitillä. VE 8:ssa silloille tuleva autoliikenne ruuhkautuisi Kalasatamassa ja Kruununhaan päässä aiheuttaen ilmanlaadun heikentymistä alueilla, joilla siihen ei ole suunnittelussa varauduttu. VE 0:ssa liikenteen päästöt kasvaisivat Herttoniemeen johtavalla reitillä.

Eri vaihtoehtojen sekä käytön että rakentamisen aikaiset meluvaikutukset on selvitetty riittävällä tarkkuudella. Raitioliikenteen melutasojen kasvu on selostuksen mukaan melko pientä. Siltojen autoliikenteen vaikutus läpiajokatujen melutasoon olisi kuitenkin erittäin huomattava. Meluselvityksen mukaan melutaso nousisi esimerkiksi Sompasaaren kaduilla alle 60 dB:stä jopa70 dB:iin. Myös Koirasaarentien läpiajoliikenne Laajasalossa lisääntyisi.

Siltarakenne suojaa raitiotien melulta siltavaihtoehdoissa. Erityisesti raitiotien runkomelu- ja tärinähaittojen lieventäminen vaatii kuitenkin jatkossa lisäselvityksiä ja torjuntatoimien suunnittelua sekä uusilla että nykyisillä asuinalueilla, joiden läpi joukkoliikenneyhteys johdetaan.

Vaikutukset liikenteeseen ja maankäyttöön

Eri vaihtoehtoja on peilattu valmisteilla olevan yleiskaavan visioon 2050, jonka mukaan kaupunkia suunnitellaan raideliikenteeseen sekä kävelyyn ja pyöräilyyn tukeutuen, ei henkilöautoliikenteen ehdoilla. Erityisesti VE 1:n mukainen raitiotiesilta toteuttaa nämä tavoitteet parhaiten tarjoten myös maanpäälliset sujuvat ja miellyttävät kevyen liikenteen yhteydet.

Vaihtoehdo VE8 (ajoneuvo-, raitiotie- ja kevytliikenneyhteys) otettiin arviointiin mukaan arviointiohjelmasta saadun palautteen perusteella. VE8 aiheuttaisi arvioinnin mukaan hallitsematonta ruuhkautumista ja siten huomattavia haittoja liikenteen sujumiselle Kruununhaassa ja erityisesti Kalasataman alueella. Vaihtoehdon mukaiseen autoliikenteen lisääntymiseen ja sen aiheuttamien haittojen torjumiseen ei ole varauduttu Sompasaaren ja Kalasataman maankäytön suunnittelussa. Arviointiselostuksessa on todettu, että VE8 ei tukisi voimassaolevan maakuntakaavan raideyhteyden ja yleiskaavan suoran metro- tai raitiotieyhteyden joukkoliikennetavoitteiden toteutumista. Autoliikenteen edistäminen keskustan, Kalasataman ja Laajasalon alueilla olisi vastoin valmisteilla olevan yleiskaavan visiota.

Jatkosuunnittelussa huomioitavaa on, että raideliikenteen jatkosiltayhteys Sompasaaresta Kruununhakaan on mahdollista rakentaa toimivaksi vain siinä tapauksessa, että energiantuotanto Hanasaaren B-voimalaitoksessa on lopetettu. Siltojen avaamisella voisi olla merkittäviä vaikutuksia raitiovaunuliikenteeseen ja ihmisten liikkumiseen. Helsingin Energian antaman lausunnon mukaan polttoainekuljetukset jäänmurto- ja hinaajapalveluineen voisivat talvikaudella vaatia enimmillään 4-12 sillanavausta vuorokaudessa. Kunkin avauksen kesto voisi olla useita kymmeniä minuutteja.

Yhteenveto

Laajasalon joukkoliikenneyhteyden ympäristövaikutusten arviointi on hyvin laadittu ja kattava. Arvioinnin mukaan kaikkien Kruunuvuorenselän pohjan päälle suunniteltujen betonitunnelivaihtoehtojen joko rakentamisen tai käytönaikaiset vaikutukset vedenvaihtoon, sedimentaatioon ja mahdollisesti myös virkistyskalastukseen on arvioinnissa todettu erittäin merkittäviksi. Vaikutukset ovat seurausta tunnelien vesialtaan poikkileikkauspinta-alaa huomattavasti pienentävästä vaikutuksesta.

Yleiskaavan hyviä tavoitteita ja joukkoliikenteeseen tukeutuvaa ja kevyttä liikennettä suosivaa suunnittelua tukee selvitysten perusteella parhaiten raitiotiesiltavaihtoehto ilman autoliikennettä. Silloille tuleva autoliikenne ruuhkautuisi Kalasatamassa ja Kruununhaan päässä aiheuttaen ilmanlaadun heikentymistä sekä merkittäviä meluhaittoja asuinalueilla. Autoliikenteen edistäminen keskustan, Kalasataman ja Laajasalon alueilla olisi lisäksi vastoin valmisteilla olevan yleiskaavan visiota.

Hanasaaren voimalan polttoainekuljetukset eivät siltavaihtoehdoissa ole mahdollisia raideyhteydelle aiheutuvien huomattavien häiriöiden vuoksi.

Raideliikenteen melu-, runkoääni- ja tärinähaittojen huomiointi asuinkatujen varsilla on jatkosuunnittelussa tärkeää. Siltojen ja niiden valaistuksen suunnittelussa on tarpeen selvittää ja huomioida myös vaikutukset lepakoiden muuttoon.

Muutoksenhaku

Tähän lausuntoon ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (KuntaL 91 §).

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia pyytää ympäristölautakunnan lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta 28.5.2014 mennessä. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa 3.7.2014 mennessä.

Ympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle lausunnon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 5.10.2010.

Tausta

Helsingin Laajasalon länsirannalla aiemmin toimineen öljysataman paikalle on suunniteltu noin 11 000 asukkaan Kruunuvuorenrannan asuinalue, jonne sijoittuisi myös noin 1 000 työpaikkaa. Laajasaloon on suunniteltu myös mittavaa täydennysrakentamista.

Laajasalon raideliikenteen vaihtoehtojen ympäristövaikutusten arvioinnin tarkoituksena on ollut selvittää ennen uusien joukkoliikenneyhteyksien toteuttamispäätöstä eri vaihtoehtojen ympäristövaikutukset ja liikenteellinen toimivuus osana liikennejärjestelmää.

Tarkastellut vaihtoehdot

VE0 Liityntäbussit Herttoniemen metroasemalle

VE1 Raitiotie- ja kevytliikenneyhteys silloilla Kruununhaasta Kruunuvuorenrantaan

VE2 Raitio- ja kevytliikenteen betonitunneli- ja siltayhteys Kruununhaasta Kruunuvuorenrantaan

VE3 Metro Kamppi-Laajasalo; kallio- ja betonitunneli sekä Kruunuvuorenselän ylittävä silta

VE4 Metro Kamppi-Laajasalo; kallio- ja betonitunneli

VE5 Metro Kamppi-Laajasalo; kalliotunneli

VE6 Vesiliikenne Kruunuvuorenranta- Keskusta

VE7 Köysirata Hakaniemi - Kruunuvuorenranta

VE8 Ajoneuvo-, raitiotie- ja kevytliikenneyhteys silloilla Keskustan ja Kruunuvuorenrannan välillä

Vaikutukset

Meren pohjaan rakennettavilla tunneleilla on merkittäviä haittavaikutuksia vesistöihin ja veden vaihtuvuuteen.

Tunnelivaihtoehdot ovat käytännössä poissuljettuja ympäristövaikutustensa vuoksi. Sillan avaaminen ajoneuvoliikenteelle ruuhkauttaa Sompasaaren pahasti. Lauttayhteys tai köysirata puolestaan eivät ole käyttäjälle yhtä saavutettavia kuin siltavaihtoehto. Vaihtojen vuoksi köysiratayhteydestä ei tule kovin nopeaa.

Molemmat siltavaihtoehdot vaikuttavat maisemaan merkittävästi sekä haittaavat veneilyä. Tuuli ja sääolosuhteet heikentävät jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden viihtyisyyttä ja turvallisuutta sillalla. Lisäksi siltavaihtoehdoissa on ratkaistava Hanasaaren voimalan polttoainekuljetusten ja Sompasaaresta Kruununhakaan kulkevan raitioliikennesillan ristiriita.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Suvi Haaparanta, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32061
suvi.haaparanta(a)hel.fi
Jari-Pekka Pääkkönen (vesistö), johtava ympäristötutkija, puhelin: +358 9 310 31536
jari-pekka.paakkonen(a)hel.fi
Raimo Pakarinen (luonto), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2014-006020 UudELYn lausuntopyyntö Helsingin kaupunginhallitukselta.pdf
2 Laajasalon raideliikenne YVA-selostus.pdf

Asia tulisi käsitellä 20.5.2014

8
Ympäristölautakunnan vastine Vaasan hallinto-oikeudelle Helsingin sataman Länsisataman ympäristölupapäätöstä koskevasta valituksesta

HEL 2013-000385 T 11 01 00 00

ESAVI/716/04.08/2010

Lausuntoehdotus

Ympäristölautakunta, joka on myös Helsingin kaupungin terveydensuojeluviranomainen, antaa seuraavan vastineen Helsingin Sataman tekemästä Länsisataman ympäristölupapäätöstä koskevasta valituksesta.

Ympäristölautakunta viittaa Länsisataman ympäristölupahakemuksesta antamaansa lausuntoon, jossa lautakunta katsoi ulkomelutasojen osalta mm., että satamatoiminnan ja siihen liittyvän liikenteen yhdessä aiheuttama melutaso saa olla päiväaikaan kello 7.00–22.00 asuntoalueilla, hoito- ja oppilaitoksia palvelevilla alueilla sekä virkistysalueilla enintään 55 dB (LAeq,07–22h). Kello 22.00–7.00 osalta lautakunta katsoi, että melutaso saa olla asuntoalueilla ja hoitolaitoksia palvelevilla alueilla enintään 50 dB (LAeq,22–07h). Jos melu on kapeakaistaista tai iskumaista, sallitut melutasojen on oltava 5 dB edellä mainittuja alhaisempia.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta, koska se koskee asian valmistelua (Kuntalaki 91 §)

Esittelijän perustelut

Ympäristölautakunta antoi Länsisataman lupamääräysten tarkistamista koskevasta ympäristölupahakemuksesta lausunnon 19.2.2013. Lautakunta valitti 15.4.2014 Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä. Valitus koski melua koskevien määräysten puutteellisuutta. Ulkomelua koskevia raja-arvoja valitus ei koskenut.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hannu Arovaara, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32014

hannu.arovaara(a)hel.fi

Liitteet

1	Vastinepyyntö ympäristölautakunnalle
2	Vastinepyyntö terveydensuojeluviranomaiselle
3	Helsingin Sataman valitus

Otteet

Ote
Etelä-Suomen
aluehallintovirasto,
ympäristölupavastuualue
Ympäristönsuojeluosasto

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 15.04.2014 § 139

HEL 2013-000385 T 11 01 00 00

ESAVI/716/04.08/2010

Päätös

Ympäristölautakunta päätti valittaa Vaasan hallinto-oikeudelle Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 28.3.2014 No 62/2014/1, joka koskee Helsingin Satamalle myönnettyä ympäristölupaa.

Vaatimukset Vaasan hallinto-oikeudessa

Ympäristölautakunta katsoo, että Länsisataman toiminnan ja siihen liittyvän liikenteen meluhaittojen torjuntaa ja melupäästöjen vaikutusten seurantaa koskevat lupamääräykset 4 ja 13 ovat riittämättömiä. Lisäksi ympäristölautakunta esittää lupamääräysten täydentämistä jäljempänä esitetyllä tavalla

Ympäristölautakunta toteaa, että satamatoiminnan aiheuttamasta melusta aiheutuva vakavin haitta on unen häirintä, josta seurauksena voi olla vakavia terveyshaittoja. Satamamelusta tekee erityisen ongelmallisen laivojen apumoottoreiden aiheuttama pienitaajuinen melu yöaikaan. Pienitaajuisen melun aiheuttamaa yöaikaisen haitan suuruutta ei voida arvioida riittävästi pelkästään pääosin asuinrakennusten suojaamilla sisäpihoilla sijaisevien oleskelu- ja piha-alueiden koko yöajan keskiäänitason (LAeq,22-07h) perusteella, kuten aluehallintovirasto on päätöksessään esittänyt. Satamameluun liittyy

myös lyhytkestoisia melutapahtumia, kuten esimerkiksi ajoramppien kolahduksia ja raskaiden ajoneuvojen ohiajoja, joiden haitallisuutta ei myöskään voi arvioida pelkästään ulko-oleskelualueiden koko yöajan keskiäänitason perusteella.

Sataman viereen, sen ja satamaliikenteen vaikutusalueelle, on rakennettu jo asuintaloja, joiden julkisivujen äänen eristävyysvaatimuksiksi liikennemelua vastaan on asetettu 32 dB. Kortteleiden 20809 ja 20812 kaavamääräyksissä on huomioitu myös pienitaajuinen laivamelu. Kaavamääräysten riittävyyttä meluhaittojen ehkäisemiseksi ei ole todennettu.

Edellä todetun perusteella ympäristölautakunta toistaa lausunnossaan 19.2.2013 esittämänsä vaatimuksen, että päätöksessä tulee ulko-oleskelualueita koskevien melurajojen lisäksi erikseen määrätä, että lyhytkestoisista melutapahtumista tai laivamelun pienistä taajuuksista ei saa yöllä kello 22.00–7.00 aiheutua asuntoihin eikä potilas- tai majoitushuoneisiin sisälle sellaista meluhaittaa, jonka voitaisiin katsoa aiheuttavan unen häirintää, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön Asumisterveysohjeessa (Oppaita 2003:1) ja sen soveltamisoppaassa (2009) on esitetty.

Lisäksi ympäristöluvan tarkkailumääräyksiä tulee täydentää siten, että sataman pitäjällä on velvollisuus perustellusta syystä, esimerkiksi asukasyhteydenottojen perusteella, selvittää, aiheuttaako satamatoiminta ja siihen liittyvä liikenne päiväaikaisten (LAeq,07-22h) tai yöaikaisten (LAeq,22-07h) meluohjearvojen ylityksiä asuntojen sisällä tai edellä mainittua unen häirintää. Tarvittaessa mittauksia tulee suorittaa myös asuinrakennusten sisätiloissa. Mittausten suorittaja pitää olla päteväksi todennettu eli akkreditoitu.

Päätöksessä tulee vielä määrätä, että Helsingin Sataman on ryhdyttävä viivytyksettä tarpeellisiin meluntorjuntatoimenpiteisiin, jos asunnoissa todetaan mittausten perusteella satamatoiminnasta aiheutuvaa ohjearvot ylittävää melua tai yöunen häirintää kello 22.00−7.00. Meluntorjuntatoimenpiteenä voisi tulla kyseeseen myös esimerkiksi satamatoiminnan rajoittaminen, jos muut keinot eivät riitä.

Muutoksenhaku

Tähän valitukseen ei voi hakea muutosta (Kuntalaki 91 § asian valmistelu).

19.02.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö

Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hannu Arovaara, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi
Harri Pasanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32013
harri.pasanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 25.02.2013 § 233

HEL 2013-000385 T 11 01 00 00

Viite: Dnro ESAVI/716/04.08/2010

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon Helsingin Sataman Länsisataman ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista koskevasta hakemuksesta:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 19.2.2013 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena antanut asiassa lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle. Kaupunkisuunnitteluvirasto on 15.2.2013 kunnan kaavoitusviranomaisena antanut asiassa lausunnon kaupunginhallitukselle (Liite 4).

Kaupunginhallitus viittaa em. lausuntoihin ja toteaa, että uusien kaavojen mukainen satama-alueen lähiympäristö tulee olemaan hyvin erilainen verrattuna nykyiseen. Asuinrakentamista tulee huomattavasti lähemmäs satamatoimintoja ja laituripaikkoja kuin nykytilanteessa.

Alueiden kaavoituksessa on arvioitu ja otettu huomioon satamatoiminnasta aiheutuvia vaikutuksia läheisille alueille suunnitelluille toiminnoille.

Melu

Länsisataman ympäristön kaavoituksessa on varauduttu satamatoiminnasta aiheutuvaan meluun siten, että asuntojen sisätilat ja ulko-oleskeluun tarkoitetut alueet ovat melulta riittävästi suojassa.

Hakijan esitys melumääräyksen muuttamiseksi on perusteltua, koska alueen kaavoituksessa pystytään suunnitteluratkaisuilla varmistamaan, että asuntojen sisätiloissa ja ulko-oleskelualueilla täytetään melutason ohjearvot.

Satamatoiminnan ja siihen liittyvän liikenteen yhdessä aiheuttama melutaso saisi olla päiväaikaan kello 7–22 asuntoalueilla, hoito- ja oppilaitoksia palvelevilla alueilla sekä virkistysalueilla enintään 55 dB. Yöaikaan kello 22–7 melutaso saisi olla asuntoalueilla ja hoitolaitoksia palvelevilla alueilla enintään 50 dB.

Sallitut ulkomelutasot voivat olla edellä mainittuja korkeampia, jos sataman lähiympäristön uudet asuntoalueet, hoito- ja oppilaitoksia palvelevat alueet sekä virkistysalueet suunnitellaan ja toteutetaan satamatoiminnan aiheuttama melu huomioon ottaen. Korkeammat melutasot voidaan hyväksyä vain sillä edellytyksellä, että hakija esittää tarkan selvityksen melulle altistuvien kohteiden suojelun toteutumisesta kaavan edellyttämällä tavalla.

Päästöt ilmaan

Sataman toiminta kohottaa rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspitoisuuksia lähinnä satama-alueilla ja niiden välittömässä lähiympäristössä ja laivareittien varsilla.

Ilmapäästöjä koskevaa lupamääräystä tulisi tiukentaa ja selkeyttää. Luvassa tulisi aiempaa selkeämmin edellyttää, että satamassa pidempään viipyvissä aluksissa käytetään vain vähärikkistä polttoainetta, jollei aluksissa ole käytössä riittävää päästöjen vähentämistekniikkaa tai maasähkövalmiutta.

Jos muussa kuin säännöllisessä liikenteessä olevassa aluksessa (risteilyalukset) ei ole mahdollista käyttää vähärikkistä polttoainetta, tulisi laiturijärjestelyin pyrkiä huolehtimaan siitä, että tällaiset alukset kiinnittyvät mahdollisimman kaukana asunnoista tai muista häiriintyvistä kohteista oleviin laitureihin.

Kaupunginhallitus puoltaa ympäristöluvan myöntämistä Helsingin Sataman Länsisatamalle edellä sekä ympäristölautakunnan ja kaupunkisuunnitteluviraston lausunnoissa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto Virastopäällikkö/Ksv 15.2.2013

HEL 2013-000385 T 11 01 00 00

Tausta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin kaavoitusviranomaisen lausuntoa Helsingin Sataman hakemuksesta, joka koskee Länsisataman ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista. Lausunto toimitetaan kaupunginhallituksen kautta. Hallintokeskukselta on saatu lausunnon toimittamiselle lisäaikaa 15.2.2013 asti.

Helsingin Sataman Länsisatamalla on Länsi-Suomen ympäristölupaviraston myöntämä ympäristölupa nro 38/2006/2 (30.11.2006). Ympäristöluvan mukaisesti Helsingin Sataman tuli 31.12.2010 mennessä saattaa vireille hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi.

Toiminta, jolle ympäristölupaa haetaan

Länsisatama on matkustajasatama, jolla operoidaan matkustajalauttaliikennettä Tallinnaan, Pietariin ja Tukholmaan. Lauttaliikenne palvelee myös matkustajalaivoilla kulkevaa rahtiliikennettä. Länsisataman Jätkäsaaren puoleinen toiminta-alue on toiminnassa ympäri vuoden ja ympärivuorokautisesti. Päivittäisiä lähtöjä on noin 10, joista valtaosa on Helsinki-Tallinna liikennettä. Linjaliikenteen matkustajia oli vuonna 2009 noin 4,4 miljoonaa, vuonna 2010 noin 4,8 miljoonaa, vuonna 2011 noin 6,2 miljoonaa ja vuonna 2012 noin 5,8 miljoonaa.

Hernesaaren puoleisella toiminta-alueella sijaitsee risteilijäsatama, johon pystytään ohjaamaan Helsinkiin saapuvat suurimmat risteilyalukset. Jätkäsaaren puolella sijaitsee toistaiseksi yksi risteilijälaituripaikka, joka kuitenkin poistuu käytöstä Hernesaaren uuden laituripaikan valmistuttua. Risteilysatamassa alusliikennettä on päiväaikaan ja toiminta ajoittuu kesäkauteen, touko-syyskuun väliseen aikaan. Länsisatamassa on risteilijäaluskäyntejä noin 150 vuosittain. Matkustajia satamassa vieraili vuonna 2009 noin 270 000, vuonna 2010 noin 290 000 ja vuonna 2011 noin 320 000. Vuoden 2012 risteilymatkustajamääräksi arvioitiin noin 305 000.

Lausunto

Sataman toiminta-alueen ja toiminnan vaikutusalueen kaavoitustilanne

Vastauksena aluehallintoviraston Länsisataman kaavoitustilannetta koskevaan lisätietopyyntöön, kaupunkisuunnitteluvirasto toimittaa alueen kaavoitusta koskevan tiedon.

Jätkäsaari

Jätkäsaaren suunnittelualueella on voimassa oleva osayleiskaava 11350 (18.8.2006). Osayleiskaavassa alueelle on osoitettu kerrostalo- ja asuntovaltaisia alueita, lähipalvelu- ja työpaikka-alueita, julkisten palvelujen ja hallinnon alue sekä puisto ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita. Sataman alue on osoitettu satama-alueeksi, jolle saa rakentaa liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja sekä satama- ja työpaikka-alueeksi, joka varataan matkustajasatama-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueeksi.

Länsisataman Jätkäsaaren puoleisella alueella on voimassaoleva asemakaava 8043 (12.12.1979). Asemakaavassa sataman nykyinen toiminta-alue on merkitty satama-alueeksi (LS), jolle saa rakentaa tarvittavien laituri- ja kuormaustilojen, raiteiden, kulkuteiden sekä autopaikkojen lisäksi sataman toiminnalle tarpeellisia rakennuksia.

Jätkäsaareen kokonaisuudessaan suunnitellaan noin 14 500 asukkaan ja 6 000 työpaikan kaupunginosaa. Alueen asemakaavoitus etenee osayleiskaavan mukaisesti. Alueella on osayleiskaavan pohjalta laadittu ensimmäinen voimassa oleva asemakaava

- AK1 Jätkäsaarenkallio ja Hietasaari 11770 (25.5.2009).

Ensimmäisen asemakaavan alueella valmisteilla olevia asemakaavan muutoksia ovat tornihotelli, talletusvarasto Bunkkeri ja naapurikorttelit, Kvarteret Victoria, Lars Sonckin makasiinit L2 ja L3, puukortteli. AK1:n alueella olevia valmistuneita asemakaavan muutoksia on Verkkokaupan asemakaava 11972 (5.11.2010).

Jätkäsaaren alueen asemakaavoitusta jatketaan useilla eri kaava-alueilla, joista luettelo alla. Kaava-alueiden toteutusajankohdat ovat tämän hetkisiin suunnitelmiin perustuvia arvioita.

- AK2 Saukonlaituri, käynnistetty, toteutus 2014-2020
- AK3 Keskus- ja palvelukorttelit, käynnistetty, toteutus 2015-2022
- AK4 Liikuntapuisto, käynnistetty, toteutus 2016-2018
- AK5 Atlantinkaari, käynnistetty, toteutus 2016-2020
- AK6 Melkinlaituri, käynnistyy 2015, toteutus 2020-2024
- AK7 Matkustajasatama, käynnistetty, toteutus 2015-2020 ja
- AK8 Valtamerenlaituri, käynnistetty, toteutus 2016-2020

Hernesaari

Hernesaaren suunnittelualueelle on laadittu osayleiskaavaehdotus 12099, josta saadut lausunnot ja muistutukset on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 5.2.2013. Osayleiskaavassa sataman toiminta-alue on osoitettu risteilyliikenteen satama-alueeksi, joka varataan liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja varten ja jota voidaan käyttää veneiden talvisäilytykseen satamatoiminnan sen mahdollistaessa. Osayleiskaava mahdollistaa yhden laituripaikan rakentamisen Hernesaaressa olemassa olevien lisäksi.

Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen mukainen maankäyttösuunnitelma mahdollistaa noin 5 100 asukkaan ja noin

3 800 työpaikan alueen toteuttamisen.

Satamatoiminnon vaikutusten huomioiminen kaavoituksessa

Alueiden kaavoituksessa on arvioitu ja otettu huomioon satamatoiminnasta aiheutuvia vaikutuksia läheisille alueille suunnitelluille toiminnoille.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto kiinnittää huomiota siihen, että Länsisataman ympäristön kaavoituksessa on varauduttu satamatoiminnasta aiheutuvaan meluun siten, että asuntojen sisätilat ja ulko-oleskeluun tarkoitetut alueet ovat melulta riittävästi suojassa. Viraston näkemyksen mukaan hakijan esitys melumääräyksen muuttamiseksi on perusteltua, koska alueen kaavoituksessa pystytään suunnitteluratkaisuilla varmistamaan, että asuntojen sisätiloissa ja ulko-oleskelualueilla täytetään melutason ohjearvot.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa ympäristöluvan myöntämistä Helsingin Sataman Länsisatamalle edellä olevan lausunnon mukaisesti.

Lisätiedot

Kati Immonen, insinööri, puhelin: 310 37254
kati.immonen(a)hel.fi

1
Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi kohdan 1.

Esittelijän perustelut

1. Ympäristöterveyspäällikön pöytäkirja 7.5.2014 (49–50 §)

Päiväkoti Daghemmet Axelin toiminnan aloittaminen, Merimiehenkatu 12

Hiusrata, parturi-kampaamohuoneiston toiminnan aloittaminen, Asema-aukio 1

Esittelijä

ympäristöterveyspäällikkö
Pertti Forss

1
Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi kohdan 1.

Esittelijän perustelut

1. Elintarviketurvallisuuspäällikön pöytäkirjat 30.4.2014 (18 §) ja 7.5.2014 (19 §)

Päätös elintarvikelain 60 §:n mukaisesta Euroopan unionin toisesta jäsenvaltiosta toimitettujen elintarvike-erien hylkäämisestä ensisaapumispaikassa, Finnkebab Ltd Oy

Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen V-G Ravintolalle

Esittelijä

elintarviketurvallisuuspäällikkö
Riikka Åberg

2
Ruokamyrkytykset Helsingissä vuonna 2013

HEL 2014-006123 T 11 02 00

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi yhteenvedon Helsingissä vuonna 2013 selvitetyistä ruokamyrkytyksistä.

Elintarvikkeiden välityksellä leviävien ruokamyrkytysten selvittäminen ja seuranta on tarpeellista, jotta niiden esiintymistä osattaisiin ehkäistä ja siten parantaa elintarviketurvallisuutta.

Ruokamyrkytysten selvittäminen ja toiminnan lakisääteisyys

Ruokamyrkytysepäilyjen selvittäminen on ympäristökeskuksen lakisääteistä toimintaa. Useimmiten ravintola tai sairastunut ruokailija tekee ilmoituksen ruokamyrkytysepäilystä ympäristökeskukseen. Elintarvikelain 24 §:n mukaan elintarvikealan toimija on velvollinen ilmoittamaan välittömästi kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle saatuaan tiedon käsittelemänsä elintarvikkeen aiheuttamasta ruokamyrkytyksestä tai epäillessään elintarvikkeen voivan aiheuttaa ruokamyrkytyksen. Ruokamyrkytyksen aiheuttajaksi epäillystä elintarvikkeesta tulee säilyttää näyte siten, että se voidaan tutkia laboratoriossa ruokamyrkytyksen syyn selvittämiseksi.

Ruokamyrkytysten käsittelystä on säädetty valtioneuvoston asetuksella elintarvikkeiden ja veden välityksellä leviävien epidemioiden selvittämisestä (1365/2011), elintarvikelaissa (23/2006) sekä tartuntatautilaissa (583/86) ja -asetuksessa (786/86).

Ruokamyrkytysepidemioiden ja -epäilyjen selvittämistä varten toimii Helsingissä lainsäädännön edellyttämä selvitystyöryhmä. Selvitysryhmän kokoonpano tullaan tarkistamaan vuonna 2014 ympäristökeskuksen uusi organisaatio huomioiden.

Ruokamyrkytysepidemialla tarkoitetaan tapausta, jossa vähintään kaksi henkilöä on saanut oireiltaan samanlaatuisen sairauden nautittuaan samaa alkuperää olevaa ruokaa tai talousvettä ja missä kyseinen ruoka tai vesi voidaan todeta sairauden lähteeksi. Hyvin vakavan taudinaiheuttajan, kuten Clostridium botulinum- tai EHEC-bakteerin aiheuttamassa ruokamyrkytyksessä yhdenkin henkilön sairastuminen selvitetään kuten epidemiaepäily.

Vuodesta 2009 lähtien on ympäristökeskuksessa toiminut ruokamyrkytystiimi, jonka tehtävänä on selvittää yli viiden hengen ruokamyrkytysepidemiaepäilyt selvitystyöryhmän alaisuudessa. Tiimin tehtäviin kuuluu myös tehdä epidemiaepäilystä ilmoitus Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle (THL) ja laatia Elintarviketurvallisuusvirastoon (Evira) toimitettavat ruokamyrkytysselvitykset. Tiimiin kuuluu hygieenikkoeläinlääkäri ja neljä tarkastajaa. Selvitystyön tavoitteena on löytää epidemian syy sekä saada käsitys sen laajuudesta ja merkityksestä, jotta voitaisiin estää epidemian mahdollinen laajeneminen ja hyödyntää selvityksessä saatu tieto valvonnassa ja ennaltaehkäisyssä.

Ruokamyrkytykset vuonna 2013

Helsingissä selvitettiin vuonna 2013 yhteensä 328 (369 vuonna 2012) ruokamyrkytysepäilyä, joista suurin osa oli yksittäisiä ruokamyrkytysepäilyjä. Ruokamyrkytysepidemioita oli 13 (14 vuonna 2012). Epidemiat on tarkemmin kuvattu liitteessä 1.

Ympäristökeskuksen tietoon tulleiden ruokamyrkytykseen sairastuneiden henkilöiden määrä oli vuonna 2013 yhteensä 113, mikä on selvästi vähemmän kuin edellisenä vuonna (459 vuonna 2012, alle 150 vuonna 2011). Vuonna 2012 oli kaksi laajaa epidemiaa, joissa sairastuneita oli 50-100 epidemiaa kohden. Vuonna 2013 epidemiat olivat pienempiä.

Ympäristökeskukseen ilmoitettujen ruokamyrkytysepäilyjen määrä oli samalla tasolla kuin vuonna 2012. Epäilyilmoituksista 80 % koski tapauksia, joissa sairastui vain yksi henkilö. Liitteessä 2 on kuvattu vuosina 2008-2013 ympäristökeskuksessa selvitetyt ruokamyrkytysepäilyt. Suurimmassa osassa yksittäisiä ruokamyrkytysepäilytapauksia ei aiheuttajaa saada selville tai sairastumisen ei voida osoittaa liittyneen ruokailuun.

Botuliinin aiheuttama ruokamyrkytys

Botuliinitoksiini aiheutti yhden ihmisen sairastumisen. Clostridium botulinum -bakteerin tuottama botuliinitoksiini aiheuttaa erittäin vakavan ruokamyrkytyksen, joka on harvinainen Suomessa. Myrkytys on mahdollinen, jos elintarvike on saastunut Clostridium botulinum -bakteerin itiöillä, valmistusprosessi ei tuhoa itiöitä ja tuotteen säilytys hapettomissa olosuhteissa on mahdollistanut bakteerin lisääntymisen ja toksiinituoton. Kuumentaminen tuhoaa toksiinin. Toksiini on hajuton ja mauton, eikä sitä voi todeta tuotteesta aistinvaraisesti.

Ruokamyrkytyksen aiheuttajaksi epäiltiin kaupallista elintarviketta, mutta aiheuttaja jäi epäselväksi. Myöskään muita tapauksia ei ilmennyt. Klassisessa botulismissa yleisin tartuntalähde on ollut riittämättömästi kuumennettu säilyke. Suomessa riskielintarvikkeita ovat lisäksi vakuumipakatut savukalatuotteet, joita on säilytetty yli +3 celsiusasteessa.

Osterit kahden norovirusepidemian aiheuttajina ja tonnikalan aiheuttama histamiiniruokamyrkytys

Noroviruksella saastuneet osterit aiheuttivat kaksi epidemiaa. Molemmissa tapauksissa ostereista todettiin norovirus (genotyyppi 1 ja 2). Norovirus ei lisäänny elintarvikkeissa, mutta tartunnan voi saada elintarvikkeen välityksellä. Norovirusepidemioita on voitu yhdistää ostereihin.

Osterit ja simpukat ovat yleisiä virusten välittäjäelintarvikkeita, sillä ne siivilöivät tehokkaasti viruksia itseensä, jos ne elävät viruksella saastuneessa vedessä. Osterit syödään myös yleensä raakana ilman kuumennuskäsittelyä. Raakana syötävien ostereiden riskienhallinta perustuu alkutuotannossa käytettävien kasvatus- ja säilytysaltaiden veden puhtauteen sekä käsittelyhygieniaan ja ristikontaminaation ehkäisyyn vähittäismyynnissä ja tarjoilussa.

Kaksi henkilöä sairastui histamiiniruokamyrkytykseen syötyään tonnikalapizzaa pizzeriassa. Avatusta tonnikalasäilykepurkista otetusta näytteestä löytyi histamiinia.

Histamiinin aiheuttama ruokamyrkytys liittyy yleensä tonnikalaan tai muihin Scombridae-heimon kaloihin, jotka sisältävät muita kalalajeja useammin histidiinia. Histidiini muuttuu histamiiniksi kalan bakteerien toiminnan seurauksena. Bakteerien kasvuun kalassa vaikuttaa kylmäketjun katkeaminen joko jo kalaa pyydettäessä tai myöhemmässä vaiheessa. Yleisimmät histamiinin aiheuttamat oireet ovat kasvojen ja kaulan alueen punoitus ja suun kirvely. Oireet alkavat tyypillisesti jo muutaman minuutin tai tunnin kuluttua syömisen aloittamisesta, ja ne kestävät yleensä tunnin tai pari tuntia.

Elintarvikkeen virheellisestä käsittelystä aiheutuneet ruokamyrkytykset

Neljän hengen seurue sairastui ruokailtuaan ravintolassa. Sairastumisten aiheuttaja jäi epäselväksi, mutta ravintolan puhtaudessa ja hygieniassa havaittiin puutteita. Ruokiin käytetyistä mausteista todettiin Bacillus cereus- ja Clostridium perfringens-bakteereita. Bacillus cereus- kannan todettiin jatkotutkimuksessa tuottavan ripulitoksiinia.

Yhdeksän henkilöä samassa ravintolassa kolmena eri päivänä ruokailleista sairastui ruokamyrkytykseen. Ravintolan toiminnassa havaittiin vakavia puutteita muun muassa käsienpesun ja puhtauden sekä tarjolla olleen riisin lämpötilahallinnan osalta. Elintarvikenäytteistä käytetyistä mausteista löytyi ripulitoksiinia tuottavia Bacillus cereus-bakteereita. Lisäksi yhdestä ruokanäytteestä löytyi Escherichia coli -bakteeria, mikä viittaa ulosteperäiseen saastumiseen. Varmuutta aiheuttajaelintarvikkeesta ei saatu. Sairastuneita oli kuitenkin kolmessa eri seurueessa ja oireet sekä itämisajat olivat yhtenevät.

Palvelutalon asukkaista ja henkilökunnasta 17 sairastui jouluaterian nauttimisen jälkeen seuraavana päivänä ruokamyrkytykseen. Elintarvikenäytteistä ei ollut löydöksiä, mutta potilasnäytteestä todettiin Clostridium perfringens -bakteeri. On todennäköistä, että osastoilla kypsennetty ja tarjottu kinkku aiheutti ruokamyrkytysepidemian mahdollisen riittämättömän kuumentamisen, hitaan jäähtymisen ja/ tai virheellisen säilytyslämpötilan seurauksena.

Yhteenveto ja jatkotoimenpiteet

Ympäristökeskukseen ilmoitettujen ruokamyrkytysepäilyjen määrä on pysynyt lähes samana viime vuosina. Yksittäisiä ruokamyrkytysepäilyjä ilmoitetaan ympäristökeskukseen joka työpäivä ja yli viiden henkilön epidemioita 10-20 vuosittain.

Vuonna 2013 osa ruokamyrkytyksistä liittyi selvästi riskielintarvikkeisiin kuten ostereihin. Osassa tapauksista havaittiin elintarvikkeiden käsittelyvirheitä esimerkiksi jäähdytyksessä ja toisaalta puutteita ravintolan yleisessä hygieniassa. Mausteet tulivat aikaisempien vuosien tapaan esille mahdollisena ruokamyrkytysepidemian aiheuttajana varsinkin, jos mausteita lisätään tarjottaviin ruokiin kuumentamatta. Käsienpesuun, elintarvikkeiden jäähdytykseen ja ristikontaminaation estoon on kiinnitettävä jatkuvasti huomioita valvonnassa ja elintarvikehuoneistojen tarkastuksissa.

Osa elintarvikealan toimijoista ilmoittaa kaikki ruokamyrkytysepäilyt valvontaviranomaiselle viivytyksettä. Elintarvikealan toimijoiden tietoisuutta ilmoitusvelvollisuudesta heille tulevista ruokamyrkytysepäilyistä on kuitenkin tarvetta edelleen parantaa. Viive ilmoittamisessa vaikeuttaa ruokamyrkytysten selvittämistä ja useampi henkilö voi sairastua ennen kuin esimerkiksi saastunut elintarvike poistetaan markkinoilta. Ympäristökeskus tiedottaa isoista ruokamyrkytysepidemioista epidemioiden selvitystyön helpottamiseksi ja yleisen tietoisuuden lisäämiseksi ruokamyrkytyksiin vaikuttavista seikoista.

Esittelijä

elintarviketurvallisuuspäällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Riikka Åberg, elintarviketurvallisuuspäällikkö, puhelin: +358 9 310 32010
riikka.aberg(a)hel.fi
Pirkko Hokkanen, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 31527
pirkko.hokkanen(a)hel.fi
Karoliina Kettunen, hygieenikkoeläinlääkäri, puhelin: + 358 9 310 31584
karoliina.kettunen(a)hel.fi

Liitteet

1 Vuoden 2013 ruokamyrkytykset
2 Selvitetyt ruokamyrkytysepäilyt 2008-2013

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Elintarviketurvallisuusvirasto	Esitysteksti
Etelä-Suomen aluehallintovirasto (Helsingin toimipaikka)	Esitysteksti
Elintarviketurvallisuusosasto	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, täytäntöönpano

3
Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen Suomen Tuoretori Oy:lle

HEL 2013-014717 T 11 02 00

Päätösehdotus

Toimija

Suomen Tuoretori Oy, Työpajankatu 2, 00580 Helsinki

y-tunnus 2345421-6

Asiaan liittyvät taustatiedot

Ympäristöterveyspäällikkö antoi Suomen Tuoretori Oy:lle 18.12.2013, 98 § seuraavan elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen (liite 5)

1. Elintarvikehuoneistosta on poistettava kaikki toimintaan kuulumattomat tavarat.

2. Myymälätilan takaosassa muiden tavaroiden ja tuotteiden varastointi on järjestettävä siten, ettei niiden varastointi heikennä elintarvikkeiden hygieenistä laatua.

3. Elintarvikehuoneiston henkilökunnalle tulee järjestää asianmukaisesti varustettu käymälä ja pukeutumistila.

4. Elintarvikehuoneiston tiloissa tulee olla erillinen ja asianmukaisesti varustettu siivousvälineiden säilytys ja huoltotila. Siivousvälinetila tulee varustaa vesipisteellä.

5. Elintarvikkeiden käsittelyä ja pakkaamista varten on järjestettävä erillinen tila. Elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat pinnat tulee olla helposti puhdistettavia. Käsittely- ja pakkaustilan välittömässä läheisyydessä tulee olla vesipiste.

6. Elintarvikehuoneistossa oleva tiloja jakava väliseinä tulee käsitellä siten, että se on helposti puhtaana pidettävä ja että se tarvittaessa kestää vesipesua.

7. Elintarvikehuoneistoon on hankittava toimintaan nähden riittävät kylmäsäilytystilat.

8. Elintarvikehuoneistossa tehtävä remontti tulee toteuttaa siten, että se ei vaaranna tai heikennä tiloissa käsiteltävien ja säilytettävien elintarvikkeiden hygieenistä laatua.

9. Omavalvontasuunnitelma on päivitettävä siten, että se vastaa Suomen Tuoretori Oy:n nykyistä toimintaa.

Edellä mainitut toimenpiteet tuli toteuttaa 31.1.2014 mennessä. Tarkastuksella 4.2.2014 todettiin, että määräyksen kohtia 1, 3, 4, 5, 7 ja 9 ei ollut noudatettu. Kohtia 2, 6 ja 8 oli noudatettu.

Koska Suomen Tuoretori Oy ei ole noudattanut ympäristöterveyspäällikön sille asettamaa määräystä, asia on tarpeen saattaa ympäristölautakunnan käsiteltäväksi päävelvoitteiden uudistamiseksi ja uhkasakon asettamiseksi. Uhkasakon asettaminen kuuluu ympäristölautakunnan toimivaltaan.

Kuuleminen

Suomen Tuoretori Oy:tä (jäljempänä toimija) on kuultu elintarvikelain 55 §:n mukaisesta määräyksestä sekä asetettavasta määräajasta ja uhkasakosta 25.2.2014 päivätyllä kirjeellä (liite 6). Toimija on antanut vastineen määräaikaan mennessä (liite 7).

Vastineessaan toimija ilmoittaa, että se on sopinut Helsingin Tukkutorin kanssa nykyisten tilojen remonteista, koskien mm. kylmätiloja ja käymälää. Helsingin Tukkutori on ilmoittanut toimijalle, että remontti olisi heidän osaltaan valmis 31.1.2014. Remonttia ei kuitenkaan ollut edes aloitettu määräaikaan mennessä.

Tästä syystä toimija toivoo, että tämä heistä riippumaton asia huomioidaan päätöksessä ja ettei uhkasakkoa asetettaisi.

Lisäksi toimija ilmoittaa, että he ovat käyneet 4.2.2014 tehdyn tarkastuksen jälkeen uudet keskustelut Helsingin Tukkutorin kanssa. Tällöin vastuut epäkohtien korjaamisesta on jaettu uudelleen.

Uuden vastuujaon mukaan Helsingin Tukkutori on sitoutunut remontoimaan tilaa siten, että huoneistoon saadaan käymälä. Remontti olisi sopimuksen mukaan valmis huhtikuussa 2014. Muiden epäkohtien korjaamisesta vastaa toimija. Korjaamisaikataulussa ilmoitetaan, että remonttivälineet tullaan poistamaan huoneistosta välittömästi. Päivitetty omavalvontasuunnitelma toimitetaan ympäristökeskukseen viikolla 12 ja muut epäkohdat korjataan huhtikuussa 2014.

Vastineessa mainitut epäkohdat käytiin tarkastamassa 2.5.2014 (liite 8). Tarkastuksella todettiin, että yhtäkään vastineessa mainittua epäkohtaa ei ollut korjattu annettuun määräaikaan mennessä.

Päävelvoitteet

Ympäristölautakunta uudistaa ympäristöterveyspäällikön Suomen Tuoretori Oy:lle antaman seuraavan elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen epäkohtien poistamiseksi (päävelvoitteet 1-6):

1. Elintarvikehuoneistosta tulee poistaa kaikki toimintaa kuulumattomat tavarat.

2. Henkilökunnalle tulee järjestää asianmukaisesti varustettu käymälä ja pukeutumistila.

3. Tiloissa tulee olla erillinen ja asianmukaisesti varustettu siivousvälineiden säilytys ja huoltotila. Siivousvälinetila tulee varustaa vesipisteellä.

4. Elintarvikkeiden käsittelyä ja pakkaamista varten on järjestettävä erillinen tila. Elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat pinnat tulee olla helposti puhdistettavia. Käsittely ja pakkaustilan välittömässä läheisyydessä tulee olla vesipiste.

5. Elintarvikehuoneistoon on hankittava toimintaan nähden riittävät kylmäsäilytystilat.

6. Omavalvontasuunnitelma on päivitettävä siten, että se vastaa Suomen Tuoretori Oy:n nykyistä toimintaa.

Elintarvikehuoneistossa tehtävä remontti tulee toteuttaa siten, että se ei vaaranna tai heikennä tiloissa käsiteltävien ja säilytettävien elintarvikkeiden hygieenistä laatua.

Uhkasakon asettaminen

Ympäristölautakunta päättää asettaa jokaisen päävelvoitteen tehosteeksi 1 000 euron uhkasakon (yhteensä 6 000 euroa).

Uhkasakko voidaan tuomita maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei noudateta eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä.

Määräaika

Määräystä on noudatettava 15.7.2014 mennessä.

Täytäntöönpano

Ympäristölautakunta päättää, että tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Perustelut ehdotetulle määräykselle

Ympäristökeskus on todennut Suomen Tuoretori Oy:n (toimija) elintarvikehuoneistoon tehdyssä tarkastuksessa, että tilat ja toiminta eivät kaikilta osin täytä elintarvikelainsäädännön vaatimuksia.

Toimija ei ole oma-aloitteisesti korjannut kaikkia tarkastuksella havaittuja epäkohtia. Toimija ei ole neuvonnasta, kehotuksesta ja määräyksestä huolimatta ryhtynyt kaikkiin vaadittuihin toimenpiteisiin huoneistossa havaittujen epäkohtien korjaamiseksi. Tämän vuoksi epäkohtien poistamiseksi on tarpeen uudistaa elintarvikelain 55 §:ssä tarkoitettu määräys.

Vastineessaan toimija on esittänyt, että tehtävässä päätöksessä huomioitaisiin, että osa remonteista on ollut Helsingin Tukkutorin vastuulla. Toimijan mukaan se ei ole voinut vaikuttaa siihen, että remontit eivät ole valmistuneet ympäristöterveyspäällikön päätöksessä annettuun määräaikaan mennessä.

Ympäristölautakunta katsoo, että toimijalla on ollut mahdollisuus noudattaa kaikkia asetettuja päävelvoitteita. Vastuu käymälän järjestämisestä koskee elintarvikelain mukaista toimijaa eli Suomen Tuoretori Oy:tä, joka on erikseen sopinut käymälän rakentamisesta Helsingin Tukkutorin eli rakennuksen omistajan kanssa. Kyse on toimijan ja Helsingin Tukkutorin välisestä sopimusasiasta, jonka noudattamista ympäristökeskus ei voi valvoa.

Toimijan toive on huomioitu siten, että epäkohtien korjaukset käytiin tarkastamassa vasta vastineessa annettujen uusien korjausaikojen päätyttyä. Tästä huolimatta mitään mainittua epäkohtaa ei oltu korjattu annettuun määräaikaan mennessä.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus-, tai jakeluvaihe voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden, johdosta kuluttajaa harhaan tai ovat muutoin elintarvikemääräysten vastaisia, määräystenvastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Elintarvikelain 10 §:n mukaan elintarvikehuoneisto on suunniteltava, sijoitettava, rakennettava ja varustettava, kunnossapidettävä, hoidettava sekä toiminta siellä järjestettävä siten, ettei elintarvikehuoneistossa tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien taikka käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus vaarannu ja että elintarvikkeet, elintarvikehuoneistot myös muutoin täyttävät

elintarvikelain mukaiset vaatimukset. Elintarvikehuoneistossa on oltava sen toimintaan nähden riittävät työtilat.

Elintarvikelain 11 §:n mukaan elintarvikkeita on käsiteltävä, säilytettävä ja kuljetettava niin, ettei elintarvikkeiden hyvä hygieeninen laatu vaarannu.

Elintarvikelain 20 §:n mukaan elintarvikealan toimijan on pidettävä omavalvontasuunnitelma ajan tasalla.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1367/2011) 3 §:n mukaan elintarvikehuoneiston tulee olla asianmukaisella tavalla erotettu tiloista tai toiminnoista, jotka voivat vaarantaa tai heikentää elintarvikehuoneistossa käsiteltävien elintarvikkeiden hygieenisen laadun. Elintarvikehuoneistossa on oltava erillinen ja asianmukaisesti varustettu tila siivousvälineiden säilytystä ja huoltoa varten. Elintarvikehuoneistossa on oltava henkilökunnalle asianmukaisesti varustettu käymälä ja pukeutumistila.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1367/2011) 4 §:n mukaan muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden myynti ja varastointi elintarvikehuoneistossa on järjestettävä siten, ettei myynti tai varastointi heikennä huoneistossa pidettävien elintarvikkeiden hygieenistä laatua. Ne on sijoitettava omiin hyllystöihin ja myyntipöytiin riittävän erilleen elintarvikkeista. Elintarvikehuoneistossa ei saa säilyttää huoneiston toimintaan kuulumattomia tavaroita tai aineita. Työntekijöiden omia elintarvikkeita saa säilyttää ainoastaan työntekijöiden ruokailu- ja sosiaalitiloissa.

Yleisen elintarvikehygienia-asetuksen (EY) N:o 852/2004 liitteessä II luvussa I säädetään, että elintarvikehuoneistot on pidettävä puhtaina ja hyvässä kunnossa. Elintarvikehuoneistojen on oltava pohjapiirrokseltaan, suunnittelultaan, rakennustavaltaan, sijainniltaan ja kooltaan sellaiset, että:
a) ne voidaan asianmukaisesti huoltaa, puhdistaa ja/tai desinfioida, niissä voidaan ehkäistä tai vähentää ilman kautta tulevaa saastumista ja niissä on riittävät työtilat kaikkien toimien suorittamiseksi hygieenisesti;
b) voidaan torjua likaantuminen, joutuminen kosketuksiin myrkyllisten materiaalien kanssa, hiukkasten variseminen elintarvikkeisiin ja kosteuden tiivistyminen ja haitallisen homeen muodostuminen pinnoille;
c) ne mahdollistavat hyvän elintarvikehygieniakäytännön noudattamisen, myös saastumiselta suojaamisen ja erityisesti tuhoeläinten torjunnan; ja
d) elintarvikehuoneistoissa on tarvittaessa asianmukaiset kapasiteetiltaan riittävät lämpötilavalvotut käsittely- ja

varastointiolosuhteet elintarvikkeiden pitämiseksi sopivassa lämpötilassa, ja huoneistot on suunniteltu siten, että lämpötilaa voidaan valvoa ja että se voidaan tarvittaessa kirjata muistiin.

Tiloissa on oltava riittävä määrä asianmukaisesti sijoitettuja ja käsienpesuun tarkoitettuja pesualtaita. Käsienpesualtaissa on oltava kylmä ja kuuma juokseva vesi sekä käsienpesuun ja hygieeniseen kuivaamiseen tarvittavat aineet.

Yleisen elintarvikehygienia-asetuksen (EY) N:o 852/2004 liitteessä II luvussa II säädetään, että elintarvikkeiden valmistuksessa, käsittelyssä tai jalostuksessa käytettävät tilat (ruokailutiloja ja III luvussa määriteltyjä tiloja lukuun ottamatta mutta kuljetusvälineissä olevat tilat mukaan lukien) on suunniteltava ja sijoiteltava niin, että niissä voidaan noudattaa hyvää elintarvikehygieniakäytäntöä ja ehkäistä saastuminen eri toimien välillä ja niiden aikana.
f) elintarvikkeiden käsittelyalueiden pinnat (mukaan lukien laitteiden pinnat) ja erityisesti elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat pinnat on pidettävä hyvässä kunnossa, ja niiden on oltava helposti puhdistettavia ja tarvittaessa desinfioitavia. Tämä edellyttää sileiden, pestävien, ruostumattomien ja myrkyttömien materiaalien käyttöä, ellei elintarvikealan toimija pysty osoittamaan toimivaltaisille viranomaisille, että muut käytetyt materiaalit ovat soveltuvia.

Perustelu ehdotetulle uhkasakon asettamiselle

Elintarvikelain 68 §:n mukaan valvontaviranomainen voi tehostaa annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla.

Ympäristölautakunta katsoo, että epäkohtien poistamiseksi on tarpeen asettaa Suomen Tuoretori Oy:lle uhkasakko, koska toimija ei ole noudattanut kaikilta osin ympäristöterveyspäällikön sille asettamaa elintarvikelain 55 §:n mukaista määräystä.

Uhkasakkolain 6 §:n mukaan kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko.

Ilmoitusvelvollisuus omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovutustilanteessa

Jos velvoitettu eli Suomen Tuoretori Oy luovuttaa määräyksen kohteena olevan irtaimen tai kiinteän omaisuuden tai sen käyttöoikeuden kolmannelle, on sen ilmoitettava luovutuksensaajalle, millainen päävelvoite ja uhka tätä omaisuutta koskee. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuin maininnoin tai muutoin todisteellisesti. Suomen Tuoretori Oy:n on ilmoitettava myös Helsingin ympäristökeskukselle luovutuksensaajan nimi ja osoite.

Uhkasakkolain 18 §:n mukaan milloin uhkasakko on asetettu kiinteää tai irtainta omaisuutta koskevan päävelvoitteen tehosteeksi, velvoitetun on omaisuuden tai sen käyttöoikeuden luovuttaessaan ilmoitettava luovutuksensaajalle, millainen päävelvoite ja uhka sitä koskee. Luovutuksella tarkoitetaan myyntiä, vaihtoa, lahjoitusta sekä vuokrausta ja vuokraoikeuden siirtoa.

Päätöksen perusteena olevat asiakirjat

1. Tarkastuspöytäkirja18.11.2013, Suomen Tuoretori Oy, Työpajankatu 2, 00580 Helsinki.

2. Suomen Tuoretori Oy:n kuuleminen elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta 20.11.2013, HEL 2013-014717

3. Toimijan vastine 2.12.2013

4. Tarkastuspöytäkirja 12.12.2013, Suomen Tuoretori Oy, Työpajankatu 2, 00580 Helsinki.

5.Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen Suomen Tuoretori Oy:lle, ympäristöterveyspäällikön päätös 98 §, 18.12.2013

6. Suomen Tuoretori Oy:n kuuleminen elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta ja uhkasakosta, 25.2.2014

7. Toimijan vastine 14.3.2014

8. Tarkastuspöytäkirja 6.5.2014, Työpajakatu 2, 00580 Helsinki

Sovelletut oikeusohjeet

Elintarvikelaki (23/2006) 1 §, 10 §, 11 §, 20 §, 49 §, 55 §, 68 §, 74 §, 78 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011) 3 §, 4 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta

Hallintolaki (434/2003) 33 §, 34 § ja 36 §

Uhkasakkolaki (1113/1990) 6 §, 7 §, 8 §, 18 §, 22 §, 24 § (muutos 1025/2003)

Muutoksenhaku

Valitusosoitus Helsingin hallinto-oikeuteen on liitteenä.

Tiedoksianto

Päätösluettelonote valmistelijalle ja saantitodistuksella toimijalle (Suomen Tuoretori Oy, Työpajakatu 2, 00580 Helsinki)

Esittelijä

elintarviketurvallisuuspäällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Tiina Paavola, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 31590
tiina.paavola(a)hel.fi

Liitteet

1	Tarkastuspöytäkirja 18.11.2013
2	Suomen Tuoretori Oy:n kuuleminen elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta 20.11.2013
3	Toimijan vastine 2.12.2013
4	Tarkastuspöytäkirja 12.12.2013
5	Elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antaminen Suomen Tuoretori Oy:lle, ympäristöterveyspäällikön päätös 98 §, 18.12.2013
6	Suomen Tuoretori Oy:n kuuleminen elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta ja uhkasakosta, 25.2.2014
7	Toimijan vastine 14.3.2014
8	Tarkastuspöytäkirja 6.5.2014, Työpajakatu 2, 00580 Helsinki

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Suomen Tuoretori Oy	Hallintovalitus, muu elintarvikelain muk. lautakunnan päätös
Elintarviketurvallisuusosasto	

Päätöshistoria

Ympäristöterveyspäällikkö 18.12.2013 § 98

HEL 2013-014717 T 11 02 00

Päätös

Toimija

Suomen Tuoretori Oy, Työpajankatu 2, 00580 Helsinki

y-tunnus 2345421-6

Kohde

Suomen Tuoretori Oy, Työpajankatu 2, 00580 Helsinki.

Päätös

Ympäristöterveyspäällikkö päätti antaa Suomen Tuoretori Oy:lle seuraavan 55 §:n mukaisen määräyksen:

1. Elintarvikehuoneistosta on poistettava kaikki toimintaan kuulumattomat tavarat.

2. Myymälätilan takaosassa muiden tavaroiden ja tuotteiden varastointi on järjestettävä siten, ettei niiden varastointi heikennä elintarvikkeiden hygieenistä laatua.

3. Elintarvikehuoneiston henkilökunnalle tulee järjestää asianmukaisesti varustettu käymälä ja pukeutumistila.

4. Elintarvikehuoneiston tiloissa tulee olla erillinen ja asianmukaisesti varustettu siivousvälineiden säilytys ja huoltotila. Siivousvälinetila tulee varustaa vesipisteellä.

5. Elintarvikkeiden käsittelyä ja pakkaamista varten on järjestettävä erillinen tila. Elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat pinnat tulee olla helposti puhdistettavia. Käsittely ja pakkaustilan välittömässä läheisyydessä tulee olla vesipiste.

6. Elintarvikehuoneistossa oleva tiloja jakava väliseinä tulee käsitellä siten, että se on helposti puhtaana pidettävä ja että se tarvittaessa kestää vesipesua.

7. Elintarvikehuoneistoon on hankittava toimintaan nähden riittävät kylmäsäilytystilat.

8. Elintarvikehuoneistossa tehtävä remontti tulee toteuttaa siten, että se ei vaaranna tai heikennä tiloissa käsiteltävien ja säilytettävien elintarvikkeiden hygieenistä laatua.

9. Omavalvontasuunnitelma on päivitettävä siten, että se vastaa Suomen Tuoretori Oy:n nykyistä toimintaa.

Lisäksi ympäristöterveyspäällikkö toteaa että, kuulemiskirjeessä mainitut epäkohdat 5 ja 10 on korjattu, jonka vuoksi niiden osalta ei ole tarpeen antaa määräystä.

Määräaika

Edellä mainitut toimenpiteet on toteutettava 31.1.2014 mennessä.

Täytäntöönpano

Ympäristöterveyspäällikkö päätti määrätä, että elintarvikelain 55 §: n mukaista määräystä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei oikaisuvaatimuksen käsittelevä viranomainen (ympäristölautakunta) toisin määrää.

Mahdolliset jatkotoimenpiteet asiassa

Jos epäkohtia ei ole korjattu ympäristöterveyspäällikön päätöksessä olevaan määräaikaan mennessä, tullaan ympäristölautakunnalle esittelemään päätösehdotus, jossa määräystä tullaan tehostamaan uhkasakolla. Mahdollinen uhkasakko voisi olla 5000 euroa.

Asiaan liittyvät taustatiedot

Suomen Tuoretori Oy on aloittanut elintarvikkeiden myynnin ja jakelun uusissa tiloissa osoitteessa Työpajankatu 2, 00580 Helsinki 16.11.2013. Ympäristökeskuksen toimesta tehdyssä tarkastuksessa 18.11.2013 todettiin, että toimijan tilat ovat keskeneräiset eivätkä ne kaikilta osin täytä elintarvikehuoneistoille asetettuja vaatimuksia.

Käytössä oleva tila on jaettu kevyellä väliseinällä kahteen osaan. Myymäläosaan oli asennettu myyntikalusteita sekä huoneessa säilytettäviä elintarvikkeita että kylmäsäilytystä vaativien elintarvikkeita varten. Lisäksi myymälätilaan oli rakennettu väliaikainen työskentelytaso, jossa pakattiin kasviksia pienempiin eriin. Myymälässä olevassa käsienpesupisteessä ei ollut kertakäyttöpyyhkeitä, nestesaippuaa eikä roska-astiaa. Myymälätilassa koottiin myös ruokakasseja asiakkaiden noutoa että kotiin kuljetusta varten.

Tilojen toisella puolella säilytettiin mm. remonttitarvikkeita (mm. tikkaita, sähköjohtokeloja, maalipurkkeja, lautoja), myyntikalusteita, huonekaluja, jätteisiin meneviä pakkausmateriaaleja (pahvilaatikoita, kutistemuovia) elintarvikkeiden kuljetuslaatikoita ja elintarvikkeita (mm. kananmunia, mehuja). Tilassa säilytettiin myös siivousvälineitä ja se toimi henkilökunnan taukotilana. Tilan remontointi oli keskeneräinen.

Tiloja erottavaa väliseinää ei ole käsitelty helposti puhtaana pidettäväksi esimerkiksi maalaamalla. Tiloissa ei ole henkilökuntaa varten käymälää eikä pukeutumistilaa. Tiloissa ei ole erillistä tilaa siivousvälineiden säilytystä ja huoltoa varten. Tiloissa ei ole myöskään asianmukaista tilaa pakkaamattomien elintarvikkeiden käsittelyä ja pakkaamista varten.

Suomen Tuoretori Oy:n tiloissa ei ole toimintaan nähden riittävästi kylmäsäilytystilaa. Tästä johtuen, toimija käyttää viereisessä

huoneistossa olevan Fresh Helsinki Oy:n kylmävarastoa. Toimijan ilmoituksen mukaan kylmäsäilytystä vaativat elintarvikkeet (mm. liha ja lihavalmisteet) kerätään ja pakataan asiakkaiden tilausten mukaan kylmävarastossa. Tämän jälkeen ne toimitetaan myymälään. Myymälässä tuotteita tullaan säilyttämään kylmäkaapissa ennen niiden noutoa. Kylmäkaappi ei ollut vielä toiminnassa.

Tarkastushetkellä käytössä oleva kylmävarasto oli erittäin epäsiisti. Osaa toimijan elintarvikkeista säilytettiin kylmävarastossa lattialla. Suomen Tuoretori Oy:n tiloista kylmävarastoon kuljettiin Helsingin kahvipaahtimon tuotantotilojen läpi.

Suomen Tuoretori Oy:n omavalvontasuunnitelma ei vastaa nykyistä toimintaa. Tarkastuksesta on erillinen tarkastuskertomus (liite 1).

Kuuleminen

Toimijaa on kuultu elintarvikelain 55 §:n mukaisesta määräyksestä sekä asetettavasta määräajasta ja uhkasakosta 20.11.2013 päivätyllä kirjeellä (Liite 2).

Toimija on antanut vastineen määräaikaan mennessä. Vastineessa toimija on todennut, että kuulemiskirjeessä esitetyt kohdat 1, 2, 5 ja 10 on jo korjattu. Kohtien 3, 4, 8 ja 9 osalta toimija pyytää määräajan pidentämistä kuukaudella, 31.1.2014 asti. Kohtien 6, 7, ja 11 osalta toimija toteaa, että epäkohdat tullaan korjaamaan esitetyssä määräajassa. (Liite 3)

Tiloihin tehtiin ympäristökeskuksen toimesta uusintatarkastus 12.12.2013. Tarkastuksella todettiin, että käsienpesupiste oli varustettu nestesaippualla ja kertakäyttöpyyhkeillä. Kulku Olfactory Oy:n tilojen läpi oli myös estetty. Kuulemiskirjeessä mainittuja epäkohtia 1 ja 2 ei oltu korjattu vastineessa annetun tiedon mukaisesti (Liite 4).

Päätöksen perustelut

Ympäristökeskus on todennut Suomen Tuoretori Oy:n elintarvikehuoneistoon tehdyssä tarkastuksessa, että tilat ja toiminta eivät kaikilta osin täytä elintarvikelainsäädännön vaatimuksia.

Koska Suomen Tuoretori Oy on todetuista puutteista huolimatta aloittanut toiminnan tiloissa, on epäkohtien poistamiseksi tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:n tarkoitettu määräys.

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus-, tai jakeluvaihe voivat aiheuttaa

terveysvaaraa, vaarantaa elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyyden, johdosta kuluttajaa harhaan tai ovat muutoin elintarvikemääräysten vastaisia, määräystenvastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Elintarvikelain 10 §:n mukaan elintarvikehuoneisto ja alkutuotantopaikka on suunniteltava, sijoitettava, rakennettava ja varustettava, kunnossapidettävä, hoidettava sekä toiminta siellä järjestettävä siten, ettei elintarvikehuoneistossa tai alkutuotantopaikassa tuotettavien, valmistettavien, säilytettävien taikka käsiteltävien elintarvikkeiden turvallisuus vaarannu ja että elintarvikkeet, elintarvikehuoneistot ja alkutuotantopaikat myös muutoin täyttävät elintarvikelain mukaiset vaatimukset. Elintarvikehuoneistossa ja alkutuotantopaikassa on oltava sen toimintaan nähden riittävät työtilat.

Elintarvikelain 11 §:n mukaan elintarvikkeita on käsiteltävä, säilytettävä ja kuljetettava niin, ettei elintarvikkeiden hyvä hygieeninen laatu vaarannu.

Elintarvikelain 20 §:n mukaan elintarvikealan toimijan on pidettävä omavalvontasuunnitelma ajan tasalla.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1367/2011) 3 §:n mukaan elintarvikehuoneiston tulee olla asianmukaisella tavalla erotettu tiloista tai toiminnoista, jotka voivat vaarantaa tai heikentää elintarvikehuoneistossa käsiteltävien elintarvikkeiden hygieenisen laadun. Elintarvikehuoneistossa on oltava erillinen ja asianmukaisesti varustettu tila siivousvälineiden säilytystä ja huoltoa varten. Elintarvikehuoneistossa on oltava henkilökunnalle asianmukaisesti varustettu käymälä ja pukeutumistila.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1367/2011) 4 §:n mukaan muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden myynti ja varastointi elintarvikehuoneistossa on järjestettävä siten, ettei myynti tai varastointi heikennä huoneistossa pidettävien elintarvikkeiden hygieenistä laatua. Ne on sijoitettava omiin hyllystöihin ja myyntipöytiin riittävän erilleen elintarvikkeista. Elintarvikehuoneistossa ei saa säilyttää huoneiston toimintaan kuulumattomia tavaroita tai aineita. Työntekijöiden omia elintarvikkeita saa säilyttää ainoastaan työntekijöiden ruokailu- ja sosiaalitiloissa.

Yleisen elintarvikehygienia-asetuksen (EY) N:o 852/2004 liitteessä II luvussa I säädetään että, elintarvikehuoneistot on pidettävä puhtaina ja hyvässä kunnossa.

Elintarvikehuoneistojen on oltava pohjapiirrokseltaan, suunnittelultaan, rakennustavaltaan, sijainniltaan ja kooltaan sellaiset, että:
a) ne voidaan asianmukaisesti huoltaa, puhdistaa ja/tai desinfioida, niissä voidaan ehkäistä tai vähentää ilman kautta tulevaa saastumista ja niissä on riittävät työtilat kaikkien toimien suorittamiseksi hygieenisesti;
b) voidaan torjua likaantuminen, joutuminen kosketuksiin myrkyllisten materiaalien kanssa, hiukkasten variseminen elintarvikkeisiin ja kosteuden tiivistyminen ja haitallisen homeen muodostuminen pinnoille;
c) ne mahdollistavat hyvän elintarvikehygieniakäytännön noudattamisen, myös saastumiselta suojaamisen ja erityisesti tuhoeläinten torjunnan; ja
d) elintarvikehuoneistoissa on tarvittaessa asianmukaiset kapasiteetiltaan riittävät lämpötilavalvotut käsittely- ja varastointiolosuhteet elintarvikkeiden pitämiseksi sopivassa lämpötilassa, ja huoneistot on suunniteltu siten, että lämpötilaa voidaan valvoa ja että se voidaan tarvittaessa kirjata muistiin.

Tiloissa on oltava riittävä määrä asianmukaisesti sijoitettuja ja käsienpesuun tarkoitettuja pesualtaita. Käsienpesualtaissa on oltava kylmä ja kuuma juokseva vesi sekä käsienpesuun ja hygieeniseen kuivaamiseen tarvittavat aineet.

Yleisen elintarvikehygienia-asetuksen (EY) N:o 852/2004 liitteessä II luvussa II säädetään että,
1. Elintarvikkeiden valmistuksessa, käsittelyssä tai jalostuksessa käytettävät tilat (ruokailutiloja ja III luvussa määriteltyjä tiloja lukuun ottamatta mutta kuljetusvälineissä olevat tilat mukaan lukien) on suunniteltava ja sijoiteltava niin, että niissä voidaan noudattaa hyvää elintarvikehygieniakäytäntöä ja ehkäistä saastuminen eri toimien välillä ja niiden aikana. Erityisesti:
a) lattiapinnat on pidettävä hyvässä kunnossa, ja niiden on oltava helposti puhdistettavat ja tarvittaessa desinfioitavat. Tämä edellyttää vedenpitävien, nestettä hylkivien, pestävien ja myrkyttömien materiaalien käyttöä, jollei elintarvikealan toimija pysty osoittamaan toimivaltaisille viranomaisille, että muut käytetyt materiaalit ovat soveltuvia. Lattioissa on tarpeen mukaan oltava asianmukaiset lattiakaivot;
b) seinäpinnat on pidettävä hyvässä kunnossa, ja niiden on oltava helposti puhdistettavat ja tarvittaessa desinfioitavat. Tämä edellyttää vedenpitävien, nestettä hylkivien, pestävien ja myrkyttömien materiaalien käyttöä ja sileää, toimintojen kannalta sopivalle korkeudelle ulottuvaa pintaa, jollei elintarvikealan toimija pysty osoittamaan toimivaltaisille viranomaisille, että muut käytetyt materiaalit ovat soveltuvia;

f) elintarvikkeiden käsittelyalueiden pinnat (mukaan lukien laitteiden pinnat) ja erityisesti elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat pinnat on pidettävä hyvässä kunnossa, ja niiden on oltava helposti puhdistettavia ja tarvittaessa desinfioitavia. Tämä edellyttää sileiden, pestävien, ruostumattomien ja myrkyttömien materiaalien käyttöä, ellei elintarvikealan toimija pysty osoittamaan toimivaltaisille viranomaisille, että muut käytetyt materiaalit ovat soveltuvia.

Toimijan vastineessa esittämä pyyntö toimenpiteiden määräajan pidentämisestä on huomioitu. Kuulemiskirjeessä esitettyä määräaikaa on pidennetty kuukaudella 31.1.2014 asti.

Päätöksen perusteena olevat asiakirjat

1. Tarkastuskertomus 18.11.2013, Suomen Tuoretori Oy, Työpajankatu 2, 00580 Helsinki.

2. Suomen Tuoretori Oy:n kuulemin elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta 20.11.2013, HEL 2013-014717

3. Toimijan vastine 2.12.2013

4. Tarkastuspöytäkirja 12.12.2013, Suomen Tuoretori Oy, Työpajankatu 2, 00580 Helsinki.

Sovelletut oikeusohjeet

Elintarvikelaki (23/2006) 1 §, 10 §, 11 §, 20 §, 49 §, 55 §, 74 §, 78 §

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ilmoitettujen elintarvikehuoneistojen elintarvikehygieniasta (1367/2011) 3 §, 4 §, 5 §,

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta

Hallintolaki (434/2003) 33 §, 34 § ja 36 §

Lisätiedot

Tiina Paavola, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 31590
tiina.paavola(a)hel.fi

1
Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten 20.5.2014 tekemiä päätöksiä:

ympäristöjohtaja 20.5.2014

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen

7
Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen